

Obsah

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Výbor regiónov

122. plenárne zasadnutie 22. – 23. marca 2017

2017/C 272/01	Uznesenie Európskeho výboru regiónov — priority Európskeho výboru regiónov k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2018	1
2017/C 272/02	Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Právny štát v EÚ z miestneho a regionálneho hľadiska . . .	8
2017/C 272/03	Uznesenie Európskeho výboru regiónov o dôsledkoch rozhodnutia Spojeného kráľovstva vystúpiť z EÚ pre orgány miestnych a regionálnych samospráv	11

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

122. plenárne zasadnutie 22. – 23. marca 2017

2017/C 272/04	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Smerom k udržateľnej potravinovej politike EÚ, ktorá vytvára rast a zamestnanosť v regiónoch a mestách Európy	14
2017/C 272/05	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Integrácia, spolupráca a výkonnosť systémov zdravotnej starostlivosti	19
2017/C 272/06	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Stratégie pre inteligentnú špecializáciu (RIS3): vplyv na regióny a medziregionálnu spoluprácu	25

III *Prípravné akty*

VÝBOR REGIÓNOV

122. plenárne zasadnutie 22. – 23. marca 2017

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

122. PLENÁRNE ZASADNUTIE 22. – 23. MARCA 2017

Uznesenie Európskeho výboru regiónov — priority Európskeho výboru regiónov k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2018

(2017/C 272/01)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

so zreteľom na

- svoje uznesenie zo 4. júna 2015 o prioritách na roky 2015 – 2020 a uznesenie z 8. decembra 2016 k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2017;
- Protokol o spolupráci s Európskou komisiou z februára 2012;

1. zdôrazňuje, že potrebujeme Európsku úniu, ktorá bude schopná obnoviť dôveru občanov v európsky projekt, Úniu, ktorá sa viac zameria na prístup zdola nahor a na poskytovanie adekvátnych, účinných a rýchlych riešení veľkých spoločných výziev, ktoré mestá, regióny a členské štáty nedokážu vyriešiť samostatne;
2. sa zaväzuje prispieť k procesu reflexie o Európe zameranému na budúcnosť Európy, a to prostredníctvom stanoviska VR k bielej knihe o budúcnosti Európy a usporiadania dialógov s občanmi v miestnych spoločnostiach s cieľom diskutovať o otázkach európskeho záujmu týchto spoločností;
3. bude sledovať proces vyplývajúci z rozhodnutia Spojeného kráľovstva vystúpiť z Európskej únie, pričom sa zameria na špecifické otázky, ktoré majú vplyv na miestne a regionálne samosprávy vo zvyšných 27 členských štátoch, a z miestnej a regionálnej perspektívy preskúma otázky týkajúce sa budúcich vzťahov EÚ s miestnymi a regionálnymi úrovňami riadenia v Spojenom kráľovstve vrátane národov s decentralizovanými právomocami;

Zamestnanosť, rast, investície a politika súdržnosti

4. zdôrazňuje naliehavú potrebu dlhodobej stratégie EÚ, ktorá nahradí stratégiu Európa 2020, zameranej na zabezpečenie inteligentného, udržateľného, inkluzívneho, odolného a konkurencieschopného rastu a poskytnutie usmernení pre európsky semester, viacročný finančný rámec EÚ a politiky EÚ;
5. poukazuje tiež na potrebu zohľadniť ciele trvalo udržateľného rozvoja programu 2030, ktorý prijala Organizácia Spojených národov a prevzala Komisia, a v tejto súvislosti žiada o revíziu viacročného finančného rámca (VFR) s cieľom nadradiť program 2030 stratégii Európa 2020 a prehodnotiť hlavné usmernenia z hľadiska nových cieľov trvalo udržateľného rozvoja;

6. pripomína Európskej komisii potrebu vytvoriť európsku stratégiu v oblasti demografie, ktorá by poskytla široké, koordinované a integrované riešenia demografických zmien, pričom by mala k dispozícii dostatočné finančné prostriedky, aby mohla čeliť výzvam, ktoré treba riešiť;

7. očakáva návrh viacročného finančného rámca (VFR) na obdobie po roku 2020, ktorý má Komisia predložiť do konca roka 2017 s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť dlhodobých výdavkov EÚ, navrhnuť reformu vlastných zdrojov EÚ, zaručiť jednotnosť rozpočtu EÚ, predložiť ďalšie opatrenia na zjednodušenie, ako aj stanoviť trvanie v dĺžke 5 + 5 rokov s povinným podrobným preskúmaním v polovici uplatňovania po prvých piatich rokoch;

8. dôrazne odmieta scenár pre EÚ-27 do roku 2025, ako sa uvádza v Bielej knihe o budúcnosti Európy, ktorý by oslabil úsilie EÚ vo vzťahu k politike súdržnosti. Naopak, vyzýva Komisiu, aby predložila komplexný legislatívny návrh silnej a účinnej politiky súdržnosti po roku 2020 a pripomína potrebu novej kapitoly v rámci 7. správy o súdržnosti na posúdenie implementácie územnej súdržnosti, ako to už žiadal v minulosti. Legislatívny návrh by mal spočívať na zásadách subsidiarity, partnerstva a viacúrovňového riadenia, odrážať požiadavky a potenciál miestnych a regionálnych orgánov, výsledky procesu zjednodušenia, vychádzať z jednotného súboru pravidiel a zohľadňovať rozsiahle konzultácie so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami; vyzýva Komisiu, aby vykonala dôkladné posúdenie územného vplyvu tohto legislatívneho návrhu a je pripravený spolupracovať s Komisiou v tejto oblasti. Požaduje, aby súčasťou návrhov týkajúcich sa politiky súdržnosti na obdobie po roku 2020 bola harmonizácia postupov riadenia EŠIF, vďaka čomu by mohli regióny vystupovať vo vzťahu k Európskej komisii ako riadiace orgány;

9. vyzýva Komisiu, aby neustále skúmala a monitorovala pridanú hodnotu Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) a jeho vplyv, pokiaľ ide o súdržnosť, a aby rozdelila podávanie správ o kľúčových ukazovateľoch výkonnosti a kľúčových ukazovateľov pre monitorovanie podľa príjemcov a regiónov na úrovni NUTS II a aby ich uverejňovala. Miestnym a regionálnym orgánom treba urýchlene poskytnúť objasnenie a usmernenia o tom, ako kombinovať EFSI s ostatnými systémami EÚ, ako sú európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) a predovšetkým stimulovať rozsiahlejšie zapojenie regiónov a miestnych orgánov do riadenia tohto fondu, zvlášť s cieľom vytvoriť finančné platformy na regionálnej alebo multiregionálnej úrovni, a to aj v synerгии s opatreniami politiky súdržnosti; v zásade však nesúhlasí s presúvaním zdrojov z politiky súdržnosti do centrálne riadených fondov;

10. žiada Komisiu, aby predložila upravený návrh Nástroja na prepájanie Európy (NPE) na obdobie po roku 2020, ktorým by sa podporili iniciatívy na implementáciu komplexnej siete a prepojenie siete TEN-T v pohraničných regiónoch, zlepšenie prepojenia s okrajovými oblasťami a zameranie pozornosti na takzvané chýbajúce prepojenia; žiada, aby námorné diaľnice zabezpečovali spojenie aj so vzdialenými oblasťami, najmä medzi ostrovmi a regionálnymi centrami. Zdôrazňuje, že sú potrebné synergie medzi finančnými zdrojmi EFSI, NPE a EŠIF, aby sa čo najlepšie využili všetky dostupné finančné prostriedky EÚ;

11. opakuje svoju žiadosť začleniť vypracovanie územnej vízie do roku 2050 do pracovného programu Komisie na rok 2018; zdôrazňuje potrebu novej územnej vízie, keďže je potrebné aktualizovať Európsku koncepciu územného rozvoja z roku 1999;

12. zdôrazňuje, že je potrebné nadviazať na implementáciu mestskej agendy pre EÚ s cieľom systematizovať výsledky tematických partnerstiev, načrtnúť prvky lepšieho riadenia a zabezpečiť, aby boli prenosné do nadchádzajúcich legislatívnych návrhov VFR po roku 2020. Tento prístup by mal slúžiť ako základ pre prípravu budúcej politiky súdržnosti na obdobie po roku 2020 a stratégie, ktorá nahradí stratégiu Európa 2020;

13. v tejto súvislosti očakáva konkrétne opatrenia nadväzujúce na mestské tematické partnerstvo pre oblasť bývania. Toto nadväzujúce opatrenie by mohlo mať podobu európskeho programu v oblasti bývania určeného na koordináciu otázok týkajúcich sa bývania, ktoré sa doteraz riešili prierezoivo len prostredníctvom odvetvových politík, ako je napríklad mestská agenda, udržateľný rozvoj, politika súdržnosti, politika hospodárskej súťaže alebo sociálne iniciatívy, ako je napríklad európsky pilier sociálnych práv;

14. očakáva, že Komisia predloží do konca roka 2017 návrhy na nasledujúci rámcový program pre výskum a inovácie, ktorý by mal vychádzať z programu Horizont 2020 a zachovať strategickú víziu o otázkach, ktoré majú vplyv na budúcnosť Európy, nemal by podliehať krátkodobým rozpočtovým riešeniam a zároveň by vzhľadom na jestvujúce spoločenské výzvy mal zaručiť rovnováhu medzi excelentnosťou a súdržnosťou s cieľom preklenúť inovačnú priepasť;

15. poukazuje na model stanovený platformou na výmenu poznatkov na zvýšenie dosahu a vplyvu výsledkov verejne financovaného výskumu;
16. opakuje, že je potrebné vytvoriť spoločný rámec pre uznávanie informálneho a neformálneho vzdelávania, aby sa uľahčilo vytvorenie príslušných vnútroštátnych postupov;
17. chce prispieť k úspešnej realizácii Európskeho roka kultúrneho dedičstva v roku 2018 jeho prepojením s miestnymi a regionálnymi stratégiami v oblasti kultúry a cestovného ruchu;
18. žiada Komisiu, aby prijala konkrétne opatrenia na odstránenie prekážok pre investície a preklenutie nedostatku investícií; zdôrazňuje najmä, že úroveň verejných investícií, z ktorých viac ako polovica pochádza od miest a regiónov, je aj naďalej príliš nízka, čiastočne aj z dôvodu obmedzení, ktoré spôsobujú mechanizmy rozpočtovej regulácie na európskej a národnej úrovni; žiada Komisiu, aby zaviedla opatrenia, vďaka ktorým by bol Pakt stability a rastu priaznivejší pre rast a viac by podporoval dlhodobé a strategické investície počínajúc vyčlenením regionálneho, resp. národného spolufinancovania z Paktu stability a rastu v záujme koherentného a neodkladného zosúladenia s tými istými pravidlami, ktoré platia pre prostriedky zo štrukturálnych fondov vzhľadom na rovnaký cieľ, ktorý sa spoločne snažia dosiahnuť. Takisto opakovane vyzýva Komisiu, aby posúdila vplyv pravidiel ESA z roku 2010 na investičnú schopnosť miestnych a regionálnych samospráv a objasnila prístup k verejno-súkromným partnerstvám v rámci pravidiel Eurostatu;
19. v súlade s vyhlásením 2.0 z Corcu opakuje svoju požiadavku vypracovať bielu knihu o vidieckych oblastiach, ktorá bude EÚ slúžiť ako východiskový bod pre politiku rozvoja vidieka po roku 2020, a vyzýva na praktické opatrenia na posúdenie vplyvu politik EÚ na vidiecke oblasti; žiada uznanie vidieckych území ako centier rozvoja a inovácií, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľa územnej súdržnosti;
20. žiada, aby obnovená spoločná poľnohospodárska politika (SPP) po roku 2020 prispela k obnove rastu a tvorbe pracovných miest vo vidieckych oblastiach a k zachovaniu vysokej kvality a bezpečnosti potravín, ako aj potravinovej bezpečnosti v Európe a aby bola viac v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja a zaoberala sa rozdielmi medzi mestskými a vidieckymi oblasťami; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa SPP zjednodušila, aby bolo jej riadenie flexibilnejšie, aby sa znížila záťaž pre výrobcov, aby sa viac zameriavala na inováciu a konkurencieschopnosť a poskytovala cieleňú podporu mladým poľnohospodárom; vyzýva na zachovanie diferencovaného prístupu k najvzdialenejším regiónom v rámci SPP, ktorý by umožnil uplatnenie špecifických opatrení potrebných na rozvoj poľnohospodárskych sektorov na týchto územiach;
21. očakáva, že Komisia podporí členské štáty a ich miestne a regionálne orgány v ich úsilí o modernizáciu organizácie systémov zdravotníctva a poskytovania zdravotnej starostlivosti a posilní európsku spoluprácu v tejto oblasti, napr. vytvorením programu podobného programu Erasmus pre zdravotnícky personál;
22. vyzýva Komisiu, aby zjednodušila zásadu odolnosti voči katastrofám v rámci svojich fondov a politik, aby nebol ohrozený odolný a udržateľný rozvoj našich hospodárstiev;
23. žiada udržateľnú potravinovú politiku EÚ, ktorá sa komplexným spôsobom zameria na kvalitu potravín, potravinársku výrobu, poľnohospodárstvo, rybolov, rozvoj vidieka, životné prostredie, zdravie, výživu, pracovné a spotrebiteľské politiky a podporí udržateľnejšie spôsoby výroby a spotreby;
24. žiada Komisiu, aby prepracovala stratégiu v oblasti cestovného ruchu z roku 2010 a vypracovala integrovanú politiku EÚ v oblasti cestovného ruchu s viacročným pracovným programom a zabezpečila osobitnú rozpočtovú položku na financovanie projektov európskeho cestovného ruchu po roku 2020; v tejto súvislosti opakuje svoj zámer založiť medziinštitucionálnu kontaktnú skupinu pre cestovný ruch, okrem iného s cieľom podporiť vytvorenie investičných platforiem regionálneho cestovného ruchu na pomoc turistickým destináciám a ich MSP, aby získali prístup k financovaniu pre svoje projekty a činnosti;
25. vyzýva Komisiu, aby presadzovala ambiciózný program v oblasti modrého hospodárstva a udržateľnej správy oceánov a aby na základe uznesenia, ktoré má byť prijaté počas maltského predsedníctva Rady EÚ, vypracovala usmernenia; zdôrazňuje význam prístupu k financovaniu pre rozvíjajúce sa námorné odvetvia, ktoré majú potenciál vytvárať pracovné miesta a generovať rast v celej Európe; v tejto súvislosti pripomína Komisii žiadosť VR o vytvorenie znalostného a inovačného spoločenstva, ktoré by podporovalo prenos nápadov z námorného výskumu do súkromného sektora;

26. podporuje žiadosť o vytvorenie novej stratégie EÚ v oblasti požívania alkoholu, ktorá by sa mohla zamerať na oblasti, ako sú informácie pre spotrebiteľov, uvádzanie na trh a bezpečnosť na cestách; zároveň konštatuje, že je potrebné rozšíriť spoločné akčné plány a/alebo zaviesť nové plány zamerané na deti a mladých ľudí;

Obnovený kontakt s mladými Európanmi

27. podporuje pokračovanie a posilnenie implementácie systému záruky pre mladých a zriadenie európskeho zboru solidarity; zdôrazňuje význam územného rozmeru oboch iniciatív; poukazuje na to, že je dôležité, aby sa súkromný sektor zapojil do takýchto systémov, a to do ich navrhovania aj financovania s cieľom pomôcť lepšie zosúladiť zručnosti mladých ľudí s potrebami trhu práce;

28. nalieha na Komisiu, aby posilnila svoje nástroje na komunikáciu s mladými občanmi a zosúladiť ich s nástrojmi ostatných inštitúcií; zdôrazňuje význam zapojenia miestnych a regionálnych orgánov do plánovanej revízie európskej stratégie pre mládež na obdobie po roku 2018;

Hospodárska a menová únia

29. zdôrazňuje potrebu posilniť účinnosť, osvojovanie a legitimitu hospodárskeho riadenia a koordinácie v EÚ; žiada Komisiu, aby spolu s Európskym parlamentom a Radou vypracovala kódex správania pre zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do európskeho semestra na základe návrhu VR;

30. vyzýva Komisiu, aby štruktúrovaným spôsobom zapojila VR do monitorovania uplatňovania častí bielej knihy o budúcnosti EÚ týkajúcich sa ďalšej integrácie hospodárskej a menovej únie;

31. opakuje svoju žiadosť o posilnenie sociálneho rozmeru EÚ a hospodárskej a menovej únie; očakáva, že legislatívny návrh európskeho piliera sociálnych práv umožní, aby sa riešili pracovné práva a pracovná mobilita na meniacom sa trhu práce, pričom sa zároveň zohľadní zásada subsidiarity; tento návrh by nemal mať len nezáväzný charakter, ktorý dopĺňa platné *acquis*, ale mal by obsahovať rovnako dôrazné opatrenia, ako sú opatrenia prijaté pre hospodársku a menovú úniu, čo prispeje k tomu, aby občania čoraz viac vnímali EÚ ako sociálnejšiu a schopnú riešiť ich problémy;

Stratégia jednotného trhu, MSP, hospodárska súťaž, priemysel a jednotný digitálny trh

32. zasadzuje sa za ďalšie zjednodušenie pravidiel štátnej pomoci, najmä pokiaľ ide o služby všeobecného hospodárskeho záujmu, a to prostredníctvom hĺbkovej revízie príslušného rozhodnutia a rámca („Almúniiov balík“); zároveň žiada o to, aby malo všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách širší rozsah pôsobnosti, najmä pokiaľ ide o prístup MSP k financovaniu a podporu mikropodnikov aj začínajúcich podnikov;

33. vyzýva na dôkladné posúdenie implementácie právnych predpisov o verejnom obstarávaní vrátane smernice o opravných prostriedkoch, čo by mohlo viesť k úpravám a zjednodušeniu s cieľom zohľadniť potreby menších miestnych a regionálnych subjektov bez toho, aby bola ohrozená právna istota;

34. opakuje svoju žiadosť o revidovanú a posilnenú iniciatívu „Small Business Act“ (SBA) pre Európu; potvrdzuje svoj záväzok podporovať vykonávanie iniciatívy „Small Business Act“ prostredníctvom svojho ocenenia Európsky podnikateľský región roka (EER); v tejto súvislosti žiada o znižovanie administratívnej záťaže a zavedenie inteligentnej regulácie;

35. zaväzuje sa spolupracovať s Komisiou v rámci novovytvorenej platformy pre širokopásmové pripojenie s cieľom monitorovať zavádzanie rýchlejšej a lepšej vysokorychlostnej širokopásmovej siete vo všetkých európskych regiónoch, a najmä vo vidieckych a riedko osídlených oblastiach, a včas identifikovať dodatočné opatrenia na odstránenie digitálnej priepasti, ako aj odstrániť dodatočné náklady na prístup k širokopásmovým sieťam v najvzdialenejších regiónoch;

36. žiada Komisiu, aby objasnila rozsah uplatňovania smernice o službách v hospodárstve spoločného využívania zdrojov/kolaboratívnom hospodárstve. So záujmom očakáva, že Komisia predloží návrhy týkajúce sa ochrany práv pracovníkov v nových formách zamestnania, ktoré sú typické pre hospodárstve spoločného využívania zdrojov/kolaboratívne hospodárstvo; očakáva, že Komisia podporí vytvorenie „Fóra miest na podporu kolaboratívneho hospodárstva“ s VR ako kľúčovou zainteresovanou stranou;

Obchodná politika EÚ

37. nalieha na Komisiu, aby pri rokovaní o nových obchodných dohodách zabezpečila zohľadnenie miestneho a regionálneho rozmeru tvorby obchodnej politiky EÚ a žiada trvalý prístup k príslušným dokumentom prostredníctvom postupu nahliadnutia v čítárni stanoveným pre rokovania o TTIP;

Energetická únia, politika v oblasti zmeny klímy a životné prostredie

38. vyzýva Komisiu, aby podporila žiadosť VR o postupnú inštitucionalizáciu úlohy miestnych a regionálnych samospráv v oblasti globálneho riadenia klímy prostredníctvom uzavretia formálnych dohôd so sekretariátom UNFCCC;

39. vyzýva Komisiu, aby zohľadňovala územný vplyv a dosah, ktoré môže mať vykonávanie obchodnej politiky EÚ na regióny a miestne orgány, a to z hľadiska zamestnanosti, ako aj životného prostredia, a preto žiada, aby bol vo väčšej miere zapojený do vypracovávania budúcej obchodnej politiky;

40. žiada Komisiu, aby zabezpečila konzistentnosť medzi najnovšími a budúcimi návrhmi v oblasti klimateckej a energetickej politiky, Parížskou dohodou a podporou energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov; navrhuje, aby sa kládol väčší dôraz na iniciatívy alebo kampane, ktoré sú založené na zapojení miestnych a regionálnych orgánov a ktoré významne prispievajú k dosiahnutiu cieľov zníženia emisií skleníkových plynov;

41. opakuje, že prispôbovanie sa zmene klímy by sa malo začleniť do súčasných politík a nástrojov financovania, a žiada Komisiu, aby regiónom a mestám poskytla vhodné možnosti posilnenia ich pozície vzhľadom na revíziu stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy; potvrdzuje svoj záväzok spolupracovať s Komisiou na ďalšom rozvoji koncepcie príspevkov vypracovaných na miestnej a regionálnej úrovni s cieľom podporiť činnosť na boj proti zmene klímy na miestnej a regionálnej úrovni;

42. so zreteľom na návrh nariadenia o riadení energetickej únie vyzýva Európsku komisiu, aby nabádala členské štáty k inštitucionalizácii dialógu medzi národnými, miestnymi a regionálnymi orgánmi pri vypracúvaní ich národných klimateckých a energetických plánov;

43. očakáva úzku spoluprácu pri preskúvaní vykonávania právnych predpisov v oblasti životného prostredia (EIR), a to aj prostredníctvom spoločnej technickej platformy environmentálnej spolupráce, a žiada, aby boli miestne a regionálne orgány do väčšej miery zapojené do nasledujúcich dialógov medzi Komisiou a členskými štátmi; chcel by aj formou výhľadového stanoviska prispieť ku kontrolám vhodnosti a preskúmaniam hlavných smerníc o životnom prostredí, ktoré má Komisia zrealizovať v roku 2018;

44. chce aktívne prispieť k akčnému plánu na lepšiu implementáciu smerníc EÚ o prírode; žiada Komisiu, aby včas implementovala akčný plán a očakávané opatrenia naplánované v rámci stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 a aby v roku 2018 predložila návrh právneho a finančného rámca pre transeurópske siete pre zelenú infraštruktúru (TEN-G);

45. vyzýva v súvislosti s implementáciou balíka predpisov o obehovom hospodárstve, aby boli stanovené ciele v oblasti predchádzania vzniku odpadu a recyklácie obchodného a priemyselného odpadu, nielen tuhého komunálneho odpadu;

46. vyzýva Európsku komisiu, aby v rámci revízie smernice o pitnej vode a smernice o komunálnych odpadových vodách a legislatívneho návrhu o opätovnom používaní vody prijala flexibilný a diferencovaný prístup založený na zásade obozretnosti a zásade „znečisťovateľ platí“;

47. upozorňuje Komisiu na to, že globalizáciou Dohovoru primátorov a starostov sa nesmie eliminovať dôraz, ktorý sa kladie na nevyhnutné zapojenie miestnej a regionálnej úrovne a na potrebu zaviesť ciele a metodológiu dohovoru v rámci EÚ aj mimo nej; preto nalieha na Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na zabezpečenie zastúpenia rôznych miestnych a regionálnych štruktúr rôznej veľkosti v štruktúrach dohovoru, ako aj zachovanie zásady partnerstva a viacúrovňového riadenia; chce zohrávať aktívnu úlohu v Rade zakladateľov Celosvetového dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike;

48. zdôrazňuje potrebu úzkeho partnerstva a spolupráce medzi skupinou veľvyslancov Dohovoru primátorov a starostov VR a politickým poradným výborom Európskeho dohovoru primátorov a starostov;

Spravodlivosť, bezpečnosť, základné práva a migrácia

49. súhlasí so správou Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení jednotného mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva, do ktorého budú začlenené súčasné nástroje, a žiada, aby sa tento mechanizmus uplatňoval na všetkých úrovniach verejnej správy;
50. dôrazne podporuje úsilie na úrovni EÚ zamerané na implementáciu komplexnej a účinnej reformy spoločného európskeho azylového systému a zdôrazňuje potrebu holistického prístupu k azylu a integrácii žiadateľov o azyl, ktorý podporí udržateľné politiky, zapojí inštitúcie EÚ, členské štáty a ich miestne a regionálne orgány a bude založený na zásade solidarity a reciprocitu;
51. vyzýva Komisiu, aby navrhla legislatívne opatrenia s cieľom zaviesť ďalšie legálne možnosti, ako sa môžu ľudia dostať do EÚ – či už s cieľom požiadať o medzinárodnú ochranu či humanitárne útočisko alebo si hľadať pracovné, vzdelávacie, výskumné alebo investičné príležitosti. Legálna migrácia je jedným zo štyroch pilierov riadenia migrácie v súlade s európskou migračnou agendou z roku 2015 a tieto opatrenia by pomohli nielen riešiť dlhodobé hospodárske, sociálne a demografické výzvy a nedostatok pracovných síl v EÚ, ale sú aj dôležitým prvkom v boji proti obchodovaniu s ľuďmi;
52. vyzýva Komisiu, aby ešte viac zjednodušila a zrýchlila postupy financovania a poskytla regiónom a mestám priamy prístup k finančným zdrojom určeným na riešenie humanitárnych kríz a integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín;
53. nalieha na Komisiu, aby pomohla šíriť osvedčené postupy, ktoré VR vyzdvihol v oblasti deradikalizácie vracajúcich sa bojovníkov a predchádzania novej radikalizácii;
54. zdôrazňuje, že programy v rámci Fondu pre azyl, migráciu a integráciu by mali realizovať najmä miestne a regionálne orgány a že na tento účel by sa mala nadviazať lepšia spolupráca s vnútroštátnymi riadiacimi orgánmi;
55. povzbudzuje Komisiu, aby naďalej zvyšovala objem finančných prostriedkov poskytovaných z trustového fondu EÚ pre Afriku a zlepšila operačnú spoluprácu s partnermi v severnej Afrike v oblasti riadenia migrácie;

Stabilita a spolupráca mimo Európskej únie

56. zdôrazňuje, že VR prostredníctvom svojich zmiešaných poradných výborov a pracovných skupín s kandidátskymi a potenciálnymi kandidátskymi krajinami konkrétne prispel k plneniu cieľa Komisie v oblasti rozširovania zameraného na posilnenie stability a prosperity; vyzýva Komisiu, aby naďalej spolu s VR organizovala každoročné podujatie Deň rozšírenia;
57. žiada Európsku komisiu, aby vyvinula ďalšie úsilie v súvislosti s problematikou maloletých osôb bez sprievodu v migračnom procese, ktorej riešenie spadá zvyčajne do právomoci regiónov, a aby sa u členských štátov zasadzovala za solidárne rozdelenie záťaže a zodpovednosti medzi európsku, národnú a regionálnu úroveň. VR preto netrpezlivo očakáva novú komplexnú stratégiu, ktorá bude vytvorená na doplnenie Akčného plánu týkajúceho sa maloletých bez sprievodu (2010 – 2014), aby sa zohľadnila situácia nezvestných detí alebo detí bez sprievodu;
58. potvrdzuje úlohu miestnych a regionálnych orgánov v boji proti korupcii a upevňovaní demokracie a právneho štátu v spoločnosti a žiada, aby sa poskytovala výraznejšia podpora pre decentralizáciu, budovanie kapacít a reformy miestnej správy v susedných krajinách;
59. vyzýva Komisiu, aby ďalej primeranými administratívnymi a finančnými zdrojmi podporovala spoluprácu zdola nahor, a opakuje potrebu vyvinúť nové nástroje na budovanie kapacít v prístupových krajinách a krajinách ESP vzhľadom na naliehavú potrebu nahradiť bývalý nástroj pre miestnu správu;
60. žiada Komisiu o zintenzívnenie spolupráce s Európsko-stredomorským zhromaždením regionálnych a miestnych samospráv (ARLEM), Konferenciou regionálnych a miestnych samospráv krajín Východného partnerstva (CORLEAP) a pracovnou skupinou VR pre Ukrajinu, najmä pri realizácii regionálnych programov a nových iniciatív;
61. víta podporu, ktorú Komisia poskytuje iniciatíve z Nikózie, ktorá je projektom VR v oblasti budovania kapacít zameraným na posilnenie sociálno-ekonomickej situácie líbyjských miest a obcí prostredníctvom dvojstrannej spolupráce s európskymi miestnymi a regionálnymi orgánmi;

62. žiada Komisiu, aby ďalej rozvíjala rastúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov ako aktívnych aktérov a partnerov v rámci rozvojovej spolupráce, najmä v súvislosti s návrhom nového Európskeho konsenzu o rozvoji a budúcnosťou dohody o partnerstve medzi africkými, karibskými a tichomorskými štátmi a EÚ;

63. víta navrhovaný plán pre vonkajšie investície pre Afriku a susedné krajiny EÚ, ktorého cieľom je mobilizácia investícií a posilnenie tvorby pracovných miest v partnerských krajinách, a vyzýva Komisiu, aby zapojila VR do prípravy plánu ako zástupcu miestnych a regionálnych orgánov v EÚ;

64. opakuje svoju žiadosť o plnohodnotnú stratégiu EÚ pre medzinárodné vzťahy v oblasti kultúry; v tejto súvislosti zdôrazňuje pridanú hodnotu podpory ďalšieho rozvoja kultúrnej diplomacie s cieľom začleniť ju do zahraničnej politiky EÚ;

Občianstvo, správa vecí verejných a lepšia tvorba právnych predpisov

65. chce byť plne zapojený do budúcich diskusií o tom, ako zlepšiť demokratické riadenie a účinnosť Európskej únie, ktoré by mali začať bielou knihou o budúcnosti Európy; pripomína, že je potrebné, aby boli miestne a regionálne orgány prostredníctvom VR zapojené do všetkých formálnych krokov, ktoré by sa mohli podniknúť s cieľom reformovať zmluvy EÚ;

66. opakuje, že je dôležité naďalej presadzovať rodovú rovnosť vo všetkých politikách Európskej komisie;

67. víta záväzok Komisie zorganizovať celoeurópsku informačnú a osvetovú kampaň o právach vyplývajúcich z občianstva EÚ a navrhnúť iniciatívy zamerané na pomoc občanom, ak chcú voliť a kandidovať vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2019;

68. opakuje svoju žiadosť o revíziu existujúceho právneho rámca európskej iniciatívy občanov (EIO), aby bola prístupnejšia a ľahšie použiteľná, a najmä s cieľom zlepšiť ustanovenia o dosledovaní úspešných európskych iniciatív občanov v snahe naplno využiť potenciál tohto nástroja na mobilizáciu občanov;

69. pripomína, že program lepšej právnej regulácie sa musí vykonávať v duchu viacúrovňového riadenia, a poukazuje na špecifickú úlohu, ktorú zohrávajú miestne a regionálne orgány v širokej škále oblastí regulovaných predpismi EÚ, ako aj ich úlohu pri implementácii týchto predpisov a spravovaní fondov EÚ; zdôrazňuje, že ich špecifické právomoci im poskytujú dobrú príležitosť na posúdenie súčasných regulačných rámcov a navrhnutie prípadných zmien;

70. vyzýva Komisiu, aby zaviedla posúdenie územného vplyvu ako štandardný postup pri posudzovaní vplyvu právnych predpisov, ktoré by potenciálne mohli mať asymetrické územné účinky, ako aj v širšom programe lepšej právnej regulácie;

71. očakáva ešte užšiu spoluprácu s Európskou komisiou a Európskym parlamentom pri monitorovaní subsidiarity;

72. poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, maltskému predsedníctvu Rady EÚ a predsedovi Európskej rady.

V Bruseli 22. marca 2017

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Právny štát v EÚ z miestneho a regionálneho hľadiska

(2017/C 272/02)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2014 nazvané *Nový rámec EÚ na posilnenie právneho štátu* [COM(2014) 158], závery Rady EÚ a stretnutie členských štátov v rámci zasadnutia Rady 16. decembra 2014 zamerané na zaistenie dodržiavania právneho štátu;
- so zreteľom na svoje stanovisko z 12. februára 2015 na tému *Úloha miestnych a regionálnych samospráv vo viacúrovňovej ochrane právneho štátu a základných práv v EÚ*;
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva;
- so zreteľom na článok 4 ods. 3 a článok 5 ZEÚ o uplatňovaní zásady subsidiarity;

1. je znepokojený tým, že vývoj v rámci Európskej únie a na celom svete v posledných rokoch narúša uplatňovanie zásad právneho štátu, ktorý je základným pilierom demokracie;
2. poukazuje na to, že Európska únia je založená na spoločnom súbore základných hodnôt, medzi ktoré patrí rešpektovanie demokracie a zásad právneho štátu, ako je stanovené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), v Charte základných práv EÚ a Európskom dohovore o ľudských právach (EDLP);
3. očakáva, že členské štáty si budú plniť svoju povinnosť rešpektovať tieto hodnoty, pretože tvoria základ vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ, a najmä medzi občanmi a všetkými úrovňami verejnej správy;
4. rovnako poukazuje na to, že Európska komisia, Európska rada, Súdny dvor Európskej únie a Európsky súd pre ľudské práva, ako aj Rada Európy pri rôznych príležitostiach potvrdili, že podmienkou právneho štátu je dodržiavanie aspoň nasledujúcich zásad: legálnosť, transparentnosť, zodpovednosť, oddelenie právomocí, demokratický a pluralitný proces prijímania právnych predpisov, právna istota, zákaz svojvoľných krokov výkonnej moci, nezávislé a nestranné súdy, účinné súdne konanie, dodržiavanie základných práv, rovnosť pred zákonom, sloboda prejavu a sloboda združovania;
5. poukazuje však na to, že existujúcimi nástrojmi sa nepodarilo zabezpečiť plné uplatňovanie a presadzovanie týchto zásad;
6. zdôrazňuje preto, že to, ako občania vnímajú právny štát na miestnej a regionálnej úrovni je rovnako dôležité ako ich skúsenosti na národnej a európskej úrovni;
7. poukazuje na to, že takmer stotisíc orgánov na miestnej a regionálnej úrovni v EÚ nesie veľkú časť zodpovednosti za uplatňovanie základných práv a slobôd pri styku s ľuďmi v celej ich rozmanitosti;
8. nazdáva sa, že v hre je omnoho viac ako kedykoľvek predtým, pokiaľ ide o to, aby EÚ vytvorila účinný mechanizmus právneho štátu: vzhľadom na meniacu sa bezpečnostnú situáciu v Európe a vystúpenie jedného z jej členských štátov musí byť EÚ súdržnejšia a vychádzať zo skutočnosti, že európska solidarita nefunguje len jedným smerom. Všetky členské štáty EÚ a všetky úrovne verejnej správy by mali dodržiavať vzájomné záväzky a obhajovať európsky projekt ako subjekt založený na hodnotách a stavajúci sa proti rozširujúcemu sa celoeurópskemu hnutiu, ktoré ohrozuje základné hodnoty Európy;
9. zdôrazňuje, že na dodržiavanie zásad právneho štátu a základných práv je nevyhnutným predpokladom zapojenie aktívnych, nezávislých a pluralistických organizácií občianskej spoločnosti a MVO do demokratických procesov a do dohľadu nad riadnym fungovaním systému brzd a protiváh, pokiaľ ide o štátne inštitúcie a ich právomoci;

10. zdôrazňuje, že hoci odporúčania týkajúce sa právneho štátu vychádzajúce z rámca z roku 2014 sú stále platné, zatiaľ sa pomocou tohto rámca nepodarilo dosiahnuť žiadne hmatateľné výsledky. Je mimoriadne poľutovaniahodné, že rámec zásad právneho štátu poskytuje usmernenia pre „konštruktívny dialóg“ medzi Komisiou a príslušným členským štátom, ale nezahŕňa v čo najskoršej fáze rôzne úrovne verejnej správy vrátane miestnej a regionálnej úrovne, ani občiansku spoločnosť. Táto skutočnosť je o to poľutovaniahodnejšia, že inštitúcie EÚ a členské štáty by mali vždy jasne uviesť, že kým prebieha konanie s vládou daného členského štátu, nemajú v úmysle tento štát izolovať a chcú sa naďalej angažovať v jeho spoločnosti;

11. preto súhlasí s uznesením Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení jednotného mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva, do ktorého budú začlenené súčasné nástroje, a žiada, aby sa tento mechanizmus uplatňoval na všetkých úrovniach verejnej správy;

12. zdôrazňuje, že takýto mechanizmus by mal byť objektívny, založený na dôkazoch a faktoch a na zásade rovnakého zaobchádzania so všetkými členskými štátmi, ako aj v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality;

13. očakáva, že tento mechanizmus v plnej miere zapojí miestne samosprávy do dialógu medzi Komisiou a členskými štátmi a zároveň im poskytne príležitosť obrátiť sa priamo na Komisiu v prípade, že zistia možné ohrozenie uplatňovania zásad právneho štátu;

14. poukazuje na to, že povinnosti uložené kandidátskym krajinám na základe kodanských kritérií sa v členských štátoch po ich pristúpení k EÚ naďalej uplatňujú v zmysle článku 2 ZEÚ a že na základe uvedeného by sa mali všetky úrovne verejnej správy v členských štátoch hodnotiť podľa tohto mechanizmu s cieľom zistiť, či naďalej uplatňujú základné hodnoty EÚ týkajúce sa dodržiavania základných práv, demokratických inštitúcií a právneho štátu;

15. poukazuje na to, že organizovaný zločin a korupcia oslabujú demokraciu a právny štát a vedú k závažným hospodárskym, sociálnym a politickým narušeniam. Nový mechanizmus by mal zabezpečiť lepšie vykonávanie a presadzovanie medzinárodných a európskych noriem, riešenie nedostatkov a prekážok, ktoré sťažujú boj proti organizovanému zločinu a korupcii na všetkých úrovniach verejnej správy. Pevný záväzok zo strany miestnych, regionálnych a národných orgánov je kľúčom k podpore konkrétnych krokov na boj proti korupcii a nastoleniu udržateľného a nezvratného protikorupčného úsilia. Zákony o korupcii musia platiť rovnako pre všetkých a uplatňovať sa na všetkých úrovniach s cieľom zabezpečiť dôveru občanov, občianskej spoločnosti a verejných orgánov v právne systémy členských štátov EÚ;

16. vyjadruje znepokojenie nad tým, že odporúčania týkajúce sa právneho štátu by mohli povzbudiť výzvy na zavedenie politickej podmienenosti. Výbor regiónov je dôrazne proti tomu, aby boli miestne a regionálne orgány rukojemníkmi politik národných vlád, čo môže viesť k pozastaveniu financovania EÚ pre mestá a regióny; podporuje však ustanovenia obsiahnuté v dohodách o partnerstve, na základe ktorých sa môže financovanie pozastaviť v prípade porušenia zásad právneho štátu miestnymi a regionálnymi orgánmi;

17. konštatuje, že obmedzovanie slobody tlače a pluralizmu a manipulácia informácií, ktorú umožnil rozvoj moderných technológií a sociálnych médií, majú negatívny vplyv na výkon demokracie na všetkých úrovniach verejnej správy. Prebiehajúce preskúmanie smernice o audiovizuálnych mediálnych službách je preto veľmi dôležité. Ako VR zdôrazňuje, výsledkom by malo byť:

— nezávislosť regulačných orgánov vo vzťahu k verejným orgánom, aktérom audiovizuálneho sektoru, ako aj politickým stranám bude základným prvkom európskych audiovizuálnych médií. Túto nezávislosť, ktorá je najdôležitejšou zárukou viacúrovňového informovania a pluralitného mediálneho trhu na európskej úrovni, na úrovni členských štátov, ako aj na regionálnej a miestnej úrovni, musí každý členský štát bezpodmienečne zabezpečiť,

— dosiahnutie transparentnosti vlastníckych pomerov v oblasti médií,

— vymedzenie úlohy poskytovateľov platforiem v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách aj smernici o elektronickom obchode,

- vytvorenie všeobecných usmernení a odporúčaní pre prevádzkovateľov sociálnych médií a iné verejné platformy s cieľom obmedziť šírenie nespoľahlivých a nepravdivých informácií z neoverených zdrojov („falošné správy“ a „alternatívne fakty“), keďže predstavujú hrozbu pre demokratický proces, najmä v súvislosti s blížiacimi sa voľbami;
18. poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Komisii, Európskemu parlamentu, Rade, predsedovi Európskej rady a maltskému predsedníctvu Rady EÚ, ako aj Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy.

V Bruseli 24. marca 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Uznesenie Európskeho výboru regiónov o dôsledkoch rozhodnutia Spojeného kráľovstva vystúpiť z EÚ pre orgány miestnych a regionálnych samospráv

(2017/C 272/03)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

— so zreteľom na výsledok referenda, ktoré sa uskutočnilo 23. júna 2016 v Spojenom kráľovstve,

1. Pripomína, že Európska únia (EÚ) je najväčším politickým úspechom v dejinách, zaručuje mier, demokraciu a prosperitu pre svojich občanov a je aj naďalej najlepším nástrojom pre jej členské štáty na riešenie nových výziev, a že posilnenie jej jednoty a presadzovanie jej záujmov by malo byť našou prioritou.
2. Pripomína, že dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva musí byť plne v súlade so zmluvami EÚ a Chartou základných práv EÚ a vyzýva zostávajúce členské štáty a inštitúcie EÚ, aby vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie využili ako príležitosť na vybudovanie spravodlivejšej, lepšej a inkluzívnejšej EÚ založenej na podpore viacúrovňového riadenia medzi európskymi, národnými, regionálnymi a miestnymi úrovňami.
3. Konštatuje, že EÚ bude musieť spolupracovať s vládou Spojeného kráľovstva, jej decentralizovanými orgánmi a miestnou samosprávou s cieľom nájsť vzájomne prospešné formy spolupráce berúc do úvahy súčasné úspešné príklady.
4. Zdôrazňuje skutočnosť, že miestne a regionálne orgány môžu pozitívne prispieť k budovaniu produktívnej a udržateľnej budúcej spolupráce medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ.
5. Ako zhromaždenie EÚ združujúce regionálnych a miestnych zástupcov sa chce zapojiť do monitorovania procesu rokovaní a zaoberať sa očakávanými dôsledkami vystúpenia Spojeného kráľovstva v rámci celej svojej politickej činnosti. V tomto ohľade aktívne posilní svoj dialóg s miestnymi a regionálnymi samosprávami, ktorých sa tento proces najviac týka, a to s cieľom poskytnúť vyjednávačom EÚ ucelený obraz o meniacej sa situácii na miestnej a regionálnej úrovni.
6. Žiada, aby sa čo najskôr uzavrela dohoda založená na zásadách organizovaného vystúpenia, pretože občanom, miestnym a regionálnym samosprávam a podnikom by to poskytlo istotu, ktorú si zaslúžia, a v tejto súvislosti by to bolo základným predpokladom budúceho vzťahu medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom. Poukazuje však na to, že článok 50 ZEÚ nezabraňuje členskému štátu stiahnuť oznámenie o zámere vystúpiť, ak sú jeho zámery skutočné a nejde len o procedurálny nástroj opätovne naštartovať dvojročné obdobie alebo o prostriedok nátlaku na dosiahnutie výhod.
7. Konštatuje, že 29. marca 2017 sa má urobiť formálne oznámenie o aktivovaní článku 50 a začať súvisiace dvojročné obdobie. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že výsledok zložitých rokovaní o vystúpení z EÚ, ako aj podmienkach budúceho vzťahu Spojeného kráľovstva s EÚ by mal byť pred nadobudnutím účinnosti predmetom primeraných foriem demokratickej podpory.
8. Nazdáva sa, že budúce vzťahy medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom by sa mali zakladať na rovnováhe práv a povinností, rovnakých podmienkach, ako aj účinnom mechanizme presadzovania a nemali by viesť k rozpadu jednotného trhu a zrušeniu štyroch slobôd pohybu.
9. Zdôrazňuje, že žiadna dohoda medzi nečlenským štátom a EÚ nemôže byť lepšia ako členstvo v EÚ.
10. Vyzýva zmluvné strany, ktoré budú rokovať o dohode o vystúpení, aby uprednostnili konkrétne opatrenia, ktoré budú chrániť nadobudnuté práva občanov EÚ žijúcich v Spojenom kráľovstve, ako aj občanov Spojeného kráľovstva, ktorí žijú a pracujú v iných členských štátoch EÚ, a to na základe reciprocity a nediskriminácie.
11. Zdôrazňuje, že treba nájsť prijateľné riešenie, pokiaľ ide o budúce vzťahy medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ s cieľom predísť tomu, aby opatrenia týkajúce sa hraníc narušili sociálne, hospodárske, kultúrne a politické väzby.

12. Zdôrazňuje, že programy územnej spolupráce by mali zostať otvorené pre všetky decentralizované orgány a miestne samosprávy Spojeného kráľovstva aj po roku 2020. Zdôrazňuje, že v tejto súvislosti by užitočným nástrojom mohlo byť európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS).

13. Domnieva sa, že osobitnú pozornosť si zasluhuje spolupráca medzi miestnou a regionálnou samosprávou v oblastiach Írskeho mora, Lamanšského prielivu a Severného mora.

14. Privítal by praktické riešenie, ktoré uzná jedinečný kontext pozemnej hranice medzi Írskom a Severným Írskom. Zdôrazňuje, že EÚ najmä prostredníctvom programov INTERREG a PEACE už viac ako 25 rokov zohráva významnú úlohu v cezhraničnej spolupráci, a to nielen medzi miestnymi samosprávami v Írsku a Severnom Írsku. Vyzýva zhromaždenie Severného Írska a miestne samosprávy na oboch stranách hranice, aby pokračovali v spolupráci s cieľom zaistiť mier a prosperitu.

15. Zároveň si želá, aby odchod Spojeného kráľovstva z Európskej únie nemal nepriaznivý vplyv na región Andalúzie, a najmä pracovníkov z oblasti Campo de Gibraltar, vzhľadom na veľmi intenzívne vzťahy a vzájomnú sociálnu a hospodársku závislosť v danej oblasti.

16. Očakáva, že všetky záväzky, ktoré prijalo Spojené kráľovstvo ako členský štát budú súčasťou jednorázového finančného vyrovnania, ktoré sa vypočíta na základe oficiálneho účtovníctva EÚ a bude začlenené do dohody o vystúpení. V tejto súvislosti žiada, aby sa preskúmal rozpočtový vplyv vystúpenia Spojeného kráľovstva na regióny a miestne orgány zostávajúcich členských štátov v každej oblasti politiky EÚ.

17. Berie na vedomie, že vystúpenie Spojeného kráľovstva bude mať v rámci nasledujúceho VFR vplyv na rozpočet EÚ, a preto navrhuje, aby sa táto zmena v rozpočte využila ako príležitosť na uskutočnenie hĺbkovej reformy rozpočtu EÚ, pričom je potrebné zohľadniť potreby miestnych a regionálnych samospráv.

18. Zdôrazňuje, že vplyv vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ na politiku súdržnosti bude závisieť od toho, kedy nadobudne vystúpenie Spojené kráľovstvo účinnosť a aké budú budúce vzťahy so Spojeným kráľovstvom, najmä pokiaľ ide o možné zmeny v kategóriách regiónov. Treba sa vyhnúť tomu, aby pokles priemerného HDP na obyvateľa poškodil niektoré regióny len preto, že ich HDP na obyvateľa umelo vzrástol v porovnaní s európskym priemerom.

19. Zdôrazňuje, že ostatných 27 členských štátov EÚ by malo pozorne sledovať proces prípravy zákona o vystúpení (*Great Repeal Bill*), keďže odlúčenie legislatívy EÚ v Spojenom kráľovstve je otázkou viacúrovňového riadenia a tiež zachovania spravodlivých pravidiel, pokiaľ ide o normy a hospodársku súťaž.

20. Zdôrazňuje, že vystúpenie Spojeného kráľovstva postihne spomedzi politík EÚ najviac európsku námornú a európsku rybársku politiku, a že by sa mala venovať osobitná pozornosť možným opatreniam na zmiernenie následkov pre všetky dotknuté regióny a miestne orgány. Žiada, aby sa vo všetkých opatreniach zohľadnili historické rybolovné práva príľahlých prístavov, regiónov a krajín a zaistila bezpečnosť pre miestne rybne hospodárstva, ktoré sú jadrom pobrežných spoločenstiev.

21. Je znepokojený tým, že zníženie financovania SPP by negatívne ovplyvnilo poľnohospodárov a vidiecke oblasti v celej EÚ a potenciálne aj ochranu biodiverzity. Zdôrazňuje, že vystúpenie Spojeného kráľovstva by mohlo mať výrazný vplyv na poľnohospodárstvo a potravinársku výrobu, a tým na miestne spoločenstvá, najmä na Írskom ostrove, a privítal by, keby sa tieto otázky náležite vyriešili v rámci rokovaní.

22. Vyzýva zmluvné strany dohody o vystúpení, aby zvážili dočasné opatrenia s cieľom minimalizovať narušenie súčasných dlhotrvajúcich projektov v oblasti výskumu a vývoja, a tým aj miestnych hospodárstiev.

23. Konštatuje, že by sa malo objasniť, či súčasné energetické projekty Spojeného kráľovstva, najmä tie, ktoré iniciovali miestne a regionálne orgány alebo boli na ne zamerané a ktorých cieľom bolo zníženie emisií CO₂ a udržateľné dodávky energie, budú naďalej oprávnené na financovanie EIB, EFSI a NPE, a aké prechodné opatrenia by boli potrebné v dôsledku vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ.

24. Vyzýva zmluvné strany dohody o vystúpení, aby zvážili potenciálny vplyv vystúpenia Spojeného kráľovstva na programy EÚ v oblasti mládeže a vzdelávania a výskumu a vývoja, a vyzýva ich, aby zvážili vhodné riešenia prostredníctvom tzv. prístupu partnerských krajín, ktorý umožňuje začlenenie tretích krajín na základe dvojstranných dohôd s EÚ. V tejto súvislosti vyzýva strany, aby uľahčili účasť miestnych a decentralizovaných samospráv Spojeného kráľovstva na budúcich programoch EÚ vrátane programov v oblasti výskumu, konkurencieschopnosti a inovácií, kultúry, celoživotného vzdelávania, mládeže, elektronickej verejnej správy a reformy verejného sektora podobne, ako napríklad v prípade Nórska alebo Islandu. Pripomína, že výmeny študentov (v rámci aj mimo programu ERASMUS), boli jedným z najväčších úspechov európskej integrácie a EÚ, ako aj univerzity v Spojenom kráľovstve mohli v úžasnom rozsahu čerpať z tejto príležitosti. Každá budúca dohoda by sa preto mala snažiť zachovať aktívnu úlohu univerzít v Spojenom kráľovstve v tejto súvislosti, čo je vo veľkej miere prínosom aj pre miestne a regionálne hospodárstva.

25. Poukazuje na to, že je v záujme miestnych a regionálnych samospráv EÚ, aby po vystúpení Spojeného kráľovstva nadviazali trvalú a štruktúrovanú spoluprácu s miestnymi a regionálnymi samosprávami Spojeného kráľovstva. V tejto súvislosti konštatuje, že VR má najlepšiu pozíciu na to, aby vypracoval a realizoval inštitucionálne mechanizmy na podporu pravidelných konzultácií a interakcie s miestnymi samosprávami a decentralizovanými parlamentmi a zhromaždeniami v Spojenom kráľovstve. Tiež zdôrazňuje, že je potrebné ďalej rozvíjať partnerstvá s kongresom Rady Európy a príslušnými sieťami miestnych a regionálnych orgánov, v ktorých budú miestne samosprávy Spojeného kráľovstva naďalej zastúpené.

26. Pripomína, že hoci VR nemá formálnu úlohu v rámci rokovaní, je jasné, že niektorí z jeho členov – v súlade so svojim vnútroštátnym právnym rámcom – budú mať možnosť zaujať oficiálny postoj, aspoň pokiaľ ide o dojednania týkajúce sa budúcich vzťahov medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ, a to aj v oblasti obchodu.

27. Poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil hlavnému vyjednávačovi Európskej komisie, koordinátorom pre otázky brexitu v Európskom parlamente a Európskej rade, vláde Spojeného kráľovstva, zhromaždeniam a vládam decentralizovaných administratív a miestnym samosprávam Spojeného kráľovstva a maltskému predsedníctvu Rady EÚ.

V Bruseli 24. marca 2017

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

122. PLENÁRNE ZASADNUTIE 22. – 23. MARCA 2017

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Smerom k udržateľnej potravinovej politike EÚ, ktorá vytvára rast a zamestnanosť v regiónoch a mestách Európy

(2017/C 272/04)

Spravodajca: Arno Kompatscher (IT/ELS), predseda vlády autonómnej provincie Bolzano a člen regionálneho zastupiteľstva

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Spoločná a dlhodobá koncepcia vo všetkých príslušných oblastiach politiky

1. požaduje rozsiahlu, udržateľnú potravinovú politiku EÚ, ktorá bude demokraticky formovaná, formulovaná so zreteľom na spoločnú a dlhodobú víziu, založená na najnovších vedeckých poznatkoch a v súlade s viacúrovňovým riadením, ktoré sa zameriava na výrobu potravín a výživu oveľa širším spôsobom, podporuje udržateľnejšiu produkciu a modely spotreby, vytvára prepojenie medzi jednotlivými oblasťami politiky, vrátane, okrem iného, výroby potravín, poľnohospodárstva, životného prostredia, zdravia, spotrebiteľskej politiky, zamestnanosti a rozvoja vidieka, a vytvára pracovné miesta a rast v regiónoch a mestách Európy. Žiada Európsky parlament a Komisiu, aby spolu s VR odštartovali spoločný pilotný projekt, ktorý by uľahčil rozvoj udržateľnej potravinovej politiky EÚ;
2. zdôrazňuje, že je potrebné nájsť rovnováhu, pokiaľ ide o udržanie potrebnej pružnosti, aby sa zabránilo uniformnému prístupu k potravinovej politike a predišlo jej nacionalizácii. Lepší regulačný súlad pomôže zaistiť bezpečnosť spotrebiteľov, efektívne fungovanie vnútorného trhu a rešpektovanie zásady subsidiarity;
3. zdôrazňuje význam vertikálnej integrácie potravinovej politiky založenej na kritériách udržateľnosti s cieľom zabezpečiť súlad na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni. Je všeobecne známe, že potravinové systémy a s nimi súvisiace otázky (environmentálne, sociálne a hospodárske) majú špecifický a miestny rozmer. Pri zvládaní výziev v oblasti potravinových systémov môžu mestá a regióny zohrávať kľúčovú úlohu, a to by sa malo vziať do úvahy pri formulovaní udržateľnej potravinovej politiky EÚ;
4. zdôrazňuje význam vytvorenia zastrešujúcej európskej vízie a stratégie pre bezpečné a udržateľné zásobovanie, a to pokiaľ ide o kvalitu, cenovú dostupnosť a množstvo, a to na základe kritérií udržateľnosti. Takáto potravinová politika EÚ by mala byť založená na komplexnom prístupe, ktorý bude uznávať globálny charakter potravinových dodávateľských reťazcov, vrátane poľnohospodárstva, spracovania potravín, životného prostredia a zdravia. Komisia by mala zabezpečiť, že všetky relevantné právne predpisy EÚ a finančné stimuly budú v súlade s touto víziou a stratégiou;

5. opätovne zdôrazňuje požiadavku vypracovať potravinovú politiku EÚ, ktorá bude podporovať udržateľné spôsoby výroby v európskom poľnohospodárstve, s cieľom vytvoriť medzisektorové synergie pre potraviny a životné prostredie, vrátane poľnohospodárskej a rybárskej politiky, politiky v oblasti klímy a energetiky, regionálnej politiky a politiky v oblasti výskumu ⁽¹⁾;

6. upozorňuje na skutočnosť, že hodnota ekosystému nie je riadne zohľadnená v rozhodnutiach týkajúcich sa prírodných zdrojov. Environmentálne náklady v súčasnosti nie sú zahrnuté do nákladov na výrobu potravín, čo vedie k situácii, že potraviny, ktoré sú vyrobené udržateľným spôsobom, sú zdanlivo drahšie, najmä v dôsledku vyšších výrobných nákladov. Koncepcia ekosystémových služieb však ponúka významnú možnosť sformulovať politický rámec, ktorý bude základom rozumného využívania biodiverzity a ostatných prírodných zdrojov. V súčasnosti sú náklady spojené s chorobami z nesprávnej výživy, ako aj škody na vode, pôde, voľne žijúcich zvieratách a klíme, považované za *externality*. Tieto náklady teda nie sú zohľadnené v konečnej cene potravín, a to bez ohľadu na skutočnosť, že ich nepriamo (a často nevedomky) znáša celá spoločnosť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by Európska komisia mala podporovať zavádzanie opatrení, ktoré umožnia, aby sa prejavili skutočné ceny potravín, s cieľom stimulovať udržateľné hospodárstvo;

7. opätovne zdôrazňuje, že je potrebné posilniť väzby medzi rôznymi oblasťami, ktoré súvisia s potravinami, ako je energetika, lesné hospodárstvo, morské zdroje, voda, odpad, poľnohospodárstvo, zmena klímy, veda a výskum a aspekty využívania pôdy, pretože všetky zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvíjaní udržateľného rastu ⁽²⁾. Tento prístup by mal zohľadniť obehové hospodárstvo EÚ a rovnako aj ďalšie medzinárodné rámce, kde sa dajú najlepšie využiť inovačné možnosti;

8. zdôrazňuje význam, ktorý majú pre zachovanie a ďalší rozvoj systémov udržateľných potravín špecifické územia v rámci EÚ, ako napríklad horské oblasti so svojou dlhou tradíciou výroby potravín v náročných prírodných podmienkach;

9. zdôrazňuje význam ďalšej revízie spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP) s cieľom podnietiť nielen poľnohospodárov, ale aj výrobcov potravín, aby vyrábali udržateľným spôsobom, t. j. tak, že zaručia dôsledné uplatňovanie mechanizmu krížového plnenia EÚ, ktorý stanovuje podporu príjmov pre výrobcov, ktorí dodržiavajú environmentálne normy a normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat;

10. domnieva sa, že v rámci rozvoja komplexnejšej potravinovej politiky založenej na kritériách udržateľnosti je dôležité začleniť aj politiku využívania obnoviteľných zdrojov energie. V tejto súvislosti je dôležité rozvíjať opatrenia, ktoré podporia výrobu takých biopalív, ktoré nesúperia s potravinárskymi plodinami, a súčasne v dlhodobom horizonte a predvídateľným spôsobom odrádzať podniky a pracovníkov od výroby neudržateľných biopalív prvej generácie, ktoré sa vyrábajú z potravinársky využiteľných surovín, napríklad rastlinných olejov;

11. z cieľom udržať rast EÚ odporúča vypracovať dohody o voľnom obchode s tretími krajinami a ďalšími regiónmi vo svete, ktoré sa dodržiavajú požiadavky domácej agroekologickej výroby v EÚ, a teda sú vo veľkej miere zamerané na environmentálne aspekty a aspekty udržateľnosti. Toto opatrenie by zabezpečilo, že uplatňovanie prísnych požiadaviek na potravinový reťazec EÚ by nevedlo k relokácii výroby potravín;

12. zdôrazňuje výzvu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo, aby sa obmedzovanie rizika katastrof a budovanie odolnosti voči nim väčšmi zohľadnilo v poľnohospodárskych sektoroch, najmä v regiónoch, ktoré opakovane čelia katastrofám a v ktorých poľnohospodárstvo zohráva dôležitú rolu;

Zdravý ekosystém podporujúci poľnohospodársku produktivitu a odolnosť

13. zdôrazňuje význam zdravej, živej pôdy, ktorá je kľúčom k zabezpečeniu potravinovej bezpečnosti a zachovaniu biodiverzity. Najmä kroky na podporu diverzifikácie pestovaných druhov, extenzívne, integrované a ekologické poľnohospodárstvo a prísnejšie normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat by sa mali považovať za hlavné otázky v oblasti udržateľnej potravinovej politiky EÚ. Dosiachnutie týchto kľúčových cieľov umožní obnoviť dôveru verejnosti v európsky projekt;

⁽¹⁾ Legislatívne návrhy k reforme spoločnej poľnohospodárskej politiky a rozvoju vidieka po roku 2013, CDR 65/2012.

⁽²⁾ Uznesenie o udržateľných potravinách, CDR 3306/2015.

14. zdôrazňuje, že je potrebné stimulovať a udržiavať (a to aj finančne) rozvoj systémov drobného poľnohospodárstva, najmä tých, ktoré sa nachádzajú v zraniteľných oblastiach a na okraji miest. Systémy drobného poľnohospodárstva sú jednoduchý a dostupný nástroj, ktorý môžu miestne orgány využívať pri riešení mnohých praktických otázok, vrátane sociálnych rozdielov, výziev v oblasti životného prostredia a problémov v oblasti zdravia. Okrem toho môžu tieto systémy poskytnúť okrajovým častiam miest udržateľnú výrobu miestnych, čerstvých a sezónne vyrobených zdravých potravín, dostupných aj pre rodiny s nízkymi príjmami. Systémy drobného poľnohospodárstva boli uznané ako sociálne uvedomelé modely, ktoré rešpektujú životné prostredie, znižujú množstvo obalov a plytvanie potravinami, obmedzujú emisie CO₂ a podporujú postupy udržateľnej výroby⁽³⁾. V tejto súvislosti majú systémy drobného poľnohospodárstva, najmä krátke potravinové dodávateľské reťazce pre poľnohospodárske výrobky, pozitívny vplyv na miestne hospodárstvo a zamestnanosť;
15. opakuje, že krátke dodávateľské reťazce sú dôležité, ak sa má zvýšiť ekologická udržateľnosť dopravy medzi rôznymi miestami spotreby. So zväčšovaním vzdialenosti sa zväčšujú aj negatívne vplyvy, pokiaľ ide o znečistenie spôsobované dopravnými prostriedkami;
16. opätovne vyzýva, aby sa obmedzilo využívanie vody, energie, fosílnych palív, hnojív a prípravkov na ochranu rastlín v systémoch poľnohospodárskej výroby⁽⁴⁾;
17. opätovne zdôrazňuje, že nedostatok mladých ľudí, ktorí by sa venovali poľnohospodárstvu, ohrozuje ekonomickú udržateľnosť vidieckych oblastí. Podpora mladých poľnohospodárov je nevyhnutnou podmienkou na udržanie poľnohospodárstva v EÚ, ako aj na zachovanie vidieckych komunít⁽⁵⁾;
18. zdôrazňuje, že regionálne a miestne reťazce umožňujú podporovať udržateľnú potravinovú politiku, ktorá odmeňuje typickú kvalitu, tradíciu a hospodárske a kultúrne dedičstvo. V mnohých miestnych a regionálnych kontextoch v nich základnú úlohu zohrávajú remeselné podniky, ktoré sú hnacím prvkom rozvoja a úspechu na zahraničných trhoch;
19. opätovne vyzýva, aby sa na európskej úrovni zaviedol „bielkovinový plán“ na podporu produkcie bielkovinových plodín a strukovín v EÚ s cieľom znížiť závislosť od dovážaného sójového krmiva, aby sa zabezpečila bielkovinová sebaistoť európskych chovateľov dobytka, znížilo využívanie hnojív a zlepšila úrodnosť pôdy⁽⁶⁾;
20. zdôrazňuje význam opel'ovačov a vyzýva, aby sa prijali opatrenia, ktoré zabezpečia zachovanie opel'ujúceho hmyzu, ako napríklad zníženie používania škodlivých pesticídov a zachovanie rôznorodosti plodín;
21. vyzýva Európsku komisiu, aby posilnila svoju podporu poľnohospodárstva, ktoré využíva ekologicky vhodné pestovateľské, chovateľské a výrobné postupy a rešpektuje dobré životné podmienky zvierat, a to prostredníctvom opatrení zameraných na odrádzanie od zbytočnej produkcie hnoja a emisií z prepravy. Súčasne je tiež dôležité podnecovať systémy, ktoré ponúkajú priaznivé životné podmienky pre zvieratá, a to prostredníctvom verejného obstarávania, ktoré ich uprednostňuje, ako aj iných vhodných opatrení. Vo všeobecnosti je potrebné podporovať lepšie postupy chovu zvierat, so znížením používaním antibiotík v poľnohospodárskych podnikoch, a súčasne brať ohľad na dobré životné podmienky zvierat;
22. považuje ekologické poľnohospodárstvo za nástroj, ktorý umožní lepšie viazať uhlík v pôde, znížiť spotrebu vody na zavlažovanie a obmedziť znečistenie chemickými látkami, ako sú pesticídy v pôde, ovzduší a vode;
23. podporuje rozvoj alternatívnych potravinových sietí, vrátane farmárskych trhov, miestnych potravín, ekologických výrobkov a výrobkov zo spravodlivého obchodu. Predovšetkým farmárske trhy, ktoré sú trhmi riadené komunitami, sú významnými miestami sociálnych stretnutí, kde miestni výrobcovia ponúkajú zdravé, kvalitné potraviny priamo spotrebiteľom, a to za primerané ceny, a zaručujú environmentálne udržateľné metódy. Okrem toho zachovávajú potravinovú kultúru miestnej komunity a pomáhajú chrániť biodiverzitu;

⁽³⁾ Uznesenie o udržateľných potravinách, CDR 3306/2015.

⁽⁴⁾ Stanovisko z vlastnej iniciatívy o budúcnosti SPP po roku 2013, CDR 127/2010.

⁽⁵⁾ Stanovisko z vlastnej iniciatívy na tému *Podpora mladých európskych poľnohospodárov*, COR-2016-05034-00-00-AC-TRA.

⁽⁶⁾ Legislatívne návrhy k reforme spoločnej poľnohospodárskej politiky a rozvoju vidieka po roku 2013, CDR 65/2012.

Prístup k zdravej strave, predovšetkým pre rodiny s nízkymi príjmami

24. zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť dlhodobé programy v oblasti zdravia, zamerané na obezitu a choroby súvisiace s potravinami, a to tým, že sa bude podporovať dostupnosť a prístupnosť miestnych, čerstvých a sezónnych potravín. Takéto programy môžu byť obzvlášť účinné, ak sú zamerané na verejné inštitúcie (ako sú školy či nemocnice) a v tých mestských oblastiach, kde sú obezita, nedostatok vidieckych trhov a obmedzený prístup k čerstvým potravinám hlavnými problémami. Treba poznamenať, že tieto programy ponúkajú dvojakú možnosť nabádať nielen spotrebiteľov, aby zmenili svoje správanie v prospech výživnej a zdravej stravy, ale aj usmerňovať výber spotrebiteľov tak, aby uprednostňovali miestne, čerstvé a sezónne potraviny;

25. odporúča znížiť nárast obezity podporovaním sústavných informačných kampaní založených na viacúrovňovom prístupe a zameraných na usmerňovanie správania spotrebiteľov tak, aby uprednostňovali rastlinnú stravu s vysokým podielom ovocia a zeleniny, znížili celkovú spotrebu mäsa, tuku a cukru, a zároveň kupovali miestne/regionálne čerstvé a sezónne potraviny vyrobené využitím udržateľných výrobných postupov. Tieto kroky majú obrovský význam, najmä v mestách Európy, ktoré čelia potravinovej neistote. Potravinová neistota a obezita idú ruka v ruku v mestách (dvojnásobné postihnutie podvýživou), čoho dôkazom je napríklad aj zvyšujúci sa počet ľudí, ktorí využívajú potravinové banky a stravovacie zariadenia pre sociálne slabších;

26. víta tieto iniciatívy a prostredie znižujúce nadmernú byrokráciu, ktorá brzdí oživenie a prerozdeľovanie zdravých potravín ľuďom v núdzi;

Štandardizované definície, metodika a praktické opatrenia

27. vyzýva, aby bola vymedzená komplexná terminológia v oblasti udržateľných potravinových systémov, čo zahŕňa výrobu potravín, spracovanie potravín a výživu. To je kľúčom k stanoveniu budúcich krokov, pokiaľ ide o spoločnú a holistickú potravinovú politiku EÚ. Mali by byť k dispozícii vhodné nástroje, ktoré zabezpečia efektívne zavedenie politických opatrení;

28. zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť štandardizovanú metodiku na zber a oznamovanie údajov o environmentálnom vplyve potravinových výrobkov, vrátane potravinového odpadu, aby sa zabezpečila kompatibilita údajov medzi členskými štátmi navzájom a podnecovalo sa meranie environmentálnych a sociálnych nákladov spojených s potravinovými výrobkami alebo výživou z ekonomického hľadiska;

29. zdôrazňuje význam podpory výmeny osvedčených postupov, výmeny údajov o environmentálnych vplyvoch potravín, ako aj poskytovania informácií transparentnejším a dostupnejším spôsobom v celom potravinovom reťazci, a to aj pre spotrebiteľov. Využívanie osvedčených postupov a usmernení je kľúčom k podpore prijatia vhodných udržateľných opatrení tým, že sa miestnej verejnej správe poskytnú dostatočné informácie na zavedenie takýchto programov;

30. zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť transparentnosť označovania potravín, vrátane porovnateľných informácií o vplyve potravín na životné prostredie. Malo by sa uznať, že súčasné informácie o nutričnej hodnote a kalorickom obsahu na etiketách nie je dostatočné na to, aby obsiahlo komplexný vzťah medzi potravinami a zdravím, a že súčasné etikety neposkytujú vôbec žiadne údaje o vplyve potravinových výrobkov na životné prostredie. Hoci väčšina spotrebiteľov vie, že ich voľba má určitý vplyv na životné prostredie, na etiketách nie sú dostupné žiadne informácie, ktoré by usmerňovali preferencie spotrebiteľov smerom k udržateľnej voľbe. Domnieva sa, že je potrebné jasné a relevantné označovanie, nemalo by však byť nadmerne komplikované alebo spôsobovať neprimeranú záťaž výrobcov potravín;

31. žiada Komisiu, aby zvýšila ostražitosť a zintenzívnila kontroly v potravinárskom sektore v snahe prispieť k vyššej kvalite potravín a zakročiť proti nekalej konkurencii, čím by sa zvýšila dôvera spotrebiteľov a dôveryhodnosť výrobkov;

Usmernenia v oblasti ekologického verejného obstarávania

32. zdôrazňuje, že verejné obstarávanie, ktoré tvorí približne 14 % HDP EÚ, je možnou silnou pákou na zabezpečenie udržateľnejších dodávok potravín (miestnych a ekologických) v rámci zmlúv o poskytovaní stravovania vo verejnom sektore v školských a nemocničných jedálňach. Tieto príklady môžu posilniť prepojenie vidieka a miest vyjadrené v novej mestskej agende konferencie Habitat III;

33. žiada Európsku komisiu, aby objasnila existujúce obmedzenia v rámci svojich pravidiel verejného obstarávania, aby sa mohli uplatňovať kritériá udržateľnosti; Právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže zakazujú špecifikovať v zmluvách o verejnom obstarávaní územné preferencie (ako napríklad miestne potraviny);

Prístup založený na viacúrovňovom riadení a jeho prepojenie s koncepciou udržateľnej potravinovej politiky EÚ

34. podporuje vytvorenie miestnych potravinových rád na miestnej úrovni na účely plánovacieho procesu, ktorý by zahŕňal také činnosti ako opatrenia na prepojenie výrobcov a spotrebiteľov, zistenie oblastí bez potravín a zón vhodných na umiestnenie nových trhov na regionálnej úrovni, a predovšetkým zabezpečil, že verejnosť bude mať možnosť vstupovať do tvorby politiky;

35. upriamuje pozornosť na skutočnosť, že strategické plánovanie na regionálnej a miestnej úrovni je hlavným faktorom na zníženie celkového environmentálneho vplyvu potravinového systému. Z hľadiska výroby sa často stáva, že služby (technické služby, úvery, vstupy, zdroje) nie sú pre producentov v mestských a prímestských oblastiach a vo vidieckych oblastiach dostupné v rovnakej miere;

36. zdôrazňuje, že je potrebné presunúť na miestne a regionálne orgány právomoci zaviesť a riadiť ciele environmentálne opatrenia a umožniť im zaviesť teritoriálne zmluvy, ktoré podpíšu spoločne s poľnohospodármi alebo ich zástupcami ⁽⁷⁾;

37. domnieva sa, že politika zdola nahor v oblasti udržateľnosti potravín by sa mala v prvom rade a predovšetkým uskutočňovať prostredníctvom silných miestnych partnerstiev a miestnych (regionálnych a mestských) orgánov ⁽⁸⁾, a to aj v súlade s novou mestskou agendou ⁽⁹⁾;

38. odporúča podporovať viac mestských iniciatív akou je *Milan Urban Food Policy Pact* (milánsky dohovor o potravinovej politike miest), prijatý počas výstavy Expo 2015 v Miláne na tému *Živiť planétu – energia pre život* s cieľom podporovať spravodlivé, udržateľné a odolné potravinové systémy.

V Bruseli 22. marca 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

⁽⁷⁾ Legislatívne návrhy k reforme spoločnej poľnohospodárskej politiky a rozvoju vidieka po roku 2013, CDR 65/2012.

⁽⁸⁾ Výhľadové stanovisko na tému *Miestne potravinové systémy*, CDR 341/2010 rev.

⁽⁹⁾ Nová mestská agenda: Habitat III, záverečný dokument.

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Integrácia, spolupráca a výkonnosť systémov zdravotnej starostlivosti

(2017/C 272/05)

Spravodajkyňa: Birgitta Sacrédeus (SE/ELS), poslankyňa regionálneho snemu, provinčný parlament Dalarna

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

Zdravie v Európe

1. konštatuje, že dobrý zdravotný stav všetkých obyvateľov je dôležitý pre prosperitu a blaho spoločnosti. Dobré zdravie je hodnotou samo osebe a zdraví obyvatelia okrem toho prispievajú k hospodárskemu rozvoju (a naopak);
2. konštatuje, že občania EÚ žijú dlhšie a zdravšie ako v minulosti. V EÚ však existujú veľké rozdiely v oblasti zdravia v rámci členských štátov, ako aj medzi nimi. Z dlhodobého hľadiska sa v EÚ predĺžila stredná dĺžka života, stále však existujú veľké odchýlky v rámci krajín, regiónov a obcí a medzi nimi. Rozdiel medzi členským štátom EÚ s najvyššou a najnižšou priemernou strednou dĺžkou života je takmer deväť rokov (83,3 resp. 74,5 rokov podľa údajov z roku 2014 ⁽¹⁾). Zvýšenie priemernej dĺžky života vyplýva okrem iného zo zmien životného štýlu, lepšieho vzdelania a lepšieho prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti;
3. poukazuje na to, že zdravotníctvo a ošetrovatelstvo, ako aj sociálna starostlivosť sú rozsiahlou a dôležitou spoločenskou oblasťou, v ktorej pracuje veľa ľudí, a ktorá prispieva k tomu, aby mnohí ľudia mohli žiť lepšie a dlhšie. Systémy zdravotnej starostlivosti v 28 členských štátoch EÚ sa však od seba odlišujú, a to aj pokiaľ ide o dostupnosť zdrojov;
4. berie na vedomie, že zdravie a podpora zdravia zohrávajú dôležitú úlohu v rámci globálnych cieľov programu OSN pre udržateľný rozvoj do roku 2030, ktoré boli prijaté v roku 2015. Väčšina zo 17 cieľov je v jasnej spojitosti so zdravím, ale jedným z týchto cieľov (cieľ 3) je výslovne presadzovať zdravý život pre všetkých ľudí v každom veku a podporovať ich blaho. Podpora zdravia sa takisto považuje za pilier pri naplňaní cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Tieto ciele sú aj v súlade s cieľmi medziodvetvového rámcového programu pre zdravie a blahobyt („Zdravie 2020“), ktoré boli prijaté v roku 2012 európskym regiónom Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO);

Právomoci EÚ v oblasti zdravia

5. konštatuje, že EÚ sa v oblasti zdravia v súlade s článkom 168 Zmluvy o fungovaní EÚ snaží zlepšiť zdravie obyvateľov, predchádzať vzniku chorôb a odvracať zdravotné riziká. Realizuje sa to o. i. prostredníctvom programov EÚ v oblasti zdravia, štrukturálnych a investičných fondov a rámcového programu pre výskum a inováciu a ochranou základných práv. V článku 35 Charty základných práv EÚ sa stanovuje, že „každý má právo na prístup k preventívnej zdravotnej starostlivosti a právo využívať lekársku starostlivosť za podmienok ustanovených vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou. Pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Únie sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia“;
6. poukazuje na to, že EÚ má určité zákonodarné právomoci v oblasti, ktorá sa vzťahuje na verejné zdravie alebo sa týka napr. cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, ale predkladá aj odporúčania v oblastiach, v ktorých má len obmedzené právomoci. Európska komisia vydáva v rámci európskeho semestra odporúčania pre jednotlivé krajiny, ktoré sa v niektorých prípadoch týkajú zdravotníctva;

⁽¹⁾ Health at a Glance: Europe 2016.

7. zdôrazňuje však, že členské štáty v podstate samy rozhodujú o spôsobe organizovania, financovania a podobe služieb v oblasti zdravotnej, opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti. Mnohé členské štáty sa rozhodli preniesť veľkú časť zodpovednosti za opatrovateľský sektor a zdravotníctvo na miestne a regionálne orgány. Aj v štátoch s celoštátnym systémom zdravotnej starostlivosti často dochádza k tomu, že poskytovanie sociálnych služieb a sociálnej starostlivosti majú na starosti orgány na miestnej úrovni;

Stav zdravia v EÚ

8. víta iniciatívu Komisie s názvom *Stav zdravia v EÚ*, ktorá bola predstavená v júni 2016. Cieľom tejto iniciatívy je zhromaždiť medzinárodné odborné poznatky v snahe zlepšiť znalosti o zdraví v rámci jednotlivých krajín a celej EÚ a podporiť členské štáty pri prijímaní rozhodnutí⁽²⁾.

9. berie na vedomie, že OECD a Komisia predložili v novembri 2016 správu s názvom *Health at a Glance: Europe 2016*. Okrem štatistických údajov, ktoré poukazujú na veľké rozdiely v oblasti zdravia, zdravotných faktorov, výdavkov na zdravotníctvo vrátane efektívnosti, kvality a prístupu k lekárskej starostlivosti, správa zahŕňa aj analýzy o vplyve neuspokojivého zdravotného stavu na trh práce a zdôrazňuje sa v nej potreba rozvíjať základnú zdravotnú starostlivosť;

10. zdôrazňuje, že je dôležité, aby Komisia zapojila miestne a regionálne orgány do ďalšej práce a aby si vyžiadala ich názory v súvislosti s budúcim vývojom systémov zdravotnej starostlivosti o. i. preto, lebo nasledovaniahodné príklady možno nájsť často na miestnej alebo regionálnej úrovni;

Viacere veľké výzvy

11. konštatuje, že systémy zdravotnej starostlivosti v krajinách EÚ budú musieť riešiť viaceré veľké výzvy, pričom niektoré z týchto výziev sa v určitých členských štátoch prejavujú výraznejšie než v iných:

- a) nerovnosti v oblasti zdravotného stavu a prístupu k zdravotnej starostlivosti – rozdiely, ktoré sú často podmienené sociálno-ekonomickými alebo geografickými danosťami;
- b) nový profil chorôb, v rámci ktorého pripadá veľmi veľká časť nákladov v oblasti zdravotnej starostlivosti na chronické ochorenia. Podľa WHO je 86 % všetkých úmrtí v európskom regióne zapríčinených piatimi najčastejšími neprenosnými chronickými chorobami (cukrovka, ochorenia srdcovo-cievneho obehu, rakovina, chronické ochorenia dýchacích ciest a psychické ochorenia), ktoré sú často dôsledkom nezdravej životosprávy (fajčenie, nadmerná konzumácia alkoholu, zlé stravovacie návyky a nedostatok pohybu). Tieto faktory sú takisto príčinou narastajúcich problémov s nadváhou a obezitou, a to aj u detí a mladistvých osôb;
- c) starnúce obyvateľstvo s početnou skupinou starších ľudí, ktorí trpia jedným alebo viacerými chronickými ochoreniami (starší ľudia s viacerými chorobami);
- d) prenosné ochorenia a pretrvávajúce obavy v súvislosti s celosvetovými pandémiami. Rastúca miera globalizácie prináša so sebou zvýšené riziko šírenia rôznych druhov zdravotných rizík;
- e) pozoruhodne veľa pacientov ochorie v dôsledku nedostatočnej bezpečnosti pacientov, o. i. v dôsledku infekcií spojených s poskytovaním zdravotnej starostlivosti;
- f) narastajúcim problémom pre zdravie obyvateľov je antibiotická rezistencia, ktorá spôsobuje zvýšenú mieru chorobnosti a úmrtnosti, ale aj vysoké náklady pre systémy zdravotnej starostlivosti;
- g) nedostatok odborných pracovníkov v zdravotníctve a opatrovateľstve – v mnohých častiach Európy sa vyskytujú problémy, pokiaľ ide o vzdelávanie dostatočného počtu kvalifikovaných osôb, ich nábor resp. ich udržanie na pracovisku;

⁽²⁾ Iniciatíva, ktorá je časovo obmedzená na dva roky, sa bude realizovať v spolupráci s OECD, Európskym strediskom pre monitorovanie politik a systémov v oblasti zdravia a členskými štátmi a zahŕňa štyri prvky:
— zverejnenie správy *Health at a Glance: Europe 2016* (november 2016),
— „zdravotné profily“ jednotlivých krajín na účel preskúmania charakteristických znakov a výziev pre jednotlivé členské štáty EÚ (november 2017),
— analýza vypracovaná na základe oboch uvedených prvkov, ktorá poskytne stručný prehľad a prepojí výsledky so širšie koncipovanou agendou EÚ s dôrazom na komplexné politické otázky a možnosti vzájomného učenia (november 2017),
— možnosť dobrovoľnej výmeny osvedčených postupov, ktoré môžu požadovať členské štáty s cieľom prediskutovať konkrétne aspekty situácie vo svojej krajine (od novembra 2017).

- h) narastajúce očakávania občanov a požiadavky v súvislosti so starostlivosťou zameranou na pacienta;
- i) na systémy zdravotnej starostlivosti sa vyvíja tlak, aby znižovali náklady a dosiahli väčšiu nákladovú efektívnosť, keďže výdavky na zdravotníctvo sú vysoké a majú tendenciu ďalej sa zvyšovať;
- j) nové technológie v oblasti blahobytu môžu prispieť k zlepšeniu zdravia mnohých ľudí – inovácie znižujú náklady pri niektorých zdravotných problémoch, avšak nové možnosti liečby niektorých ochorení a zdravotných stavov môžu zároveň viesť k zvýšeniu nákladov;
- k) silnejúca migrácia, ktorá si v súvislosti s často traumatizovanými utečencami o. i. vyžaduje lepšiu dostupnosť primeranej psychiatrickej, psychoterapeutickej a psychosomatickej liečby;
- l) zmena životného prostredia a klímy má negatívny vplyv na zdravie a kvalitu života;
- m) duševné a telesné choroby v dôsledku náročného pracovného života a nedostatočnej rovnováhy medzi prácou a súkromným životom;

Opatrenia na riešenie týchto výziev

12. zastáva názor, že rovnosť príležitostí v oblasti zdravia sa začína tým, že všetci majú prístup k zdravotnej starostlivosti. Primerané a udržateľné financovanie má rozhodujúci význam pre zaistenie celoplošnej, dostupnej a vysokokvalitnej zdravotnej starostlivosti. Treba bojovať proti neoficiálnym platbám a iným korupčným aktom v zdravotníctve, pretože majú negatívny vplyv na dostupnosť a účinnosť zdravotnej starostlivosti;

13. konštatuje, že najväčší podiel nákladov v zdravotníctve a iných systémoch sociálnej ochrany spôsobujú chronické ochorenia, ktoré dominujú v počte chorôb. V záujme zachovania dlhodobej udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti je potrebné ich zreformovať tak, aby boli schopné lepšie zvládať chronické ochorenia, a zároveň treba zastaviť neudržateľný nárast nákladov. Mnohým chronickým ochoreniam možno predísť prostredníctvom zmeny životného štýlu a prostredníctvom správnych opatrení sa môže spomaliť zhoršovanie zdravotného stavu, ktoré je pre chronické ochorenia typické;

14. osobitne poukazuje na problémy v oblasti psychických ochorení. Duševné zdravie je rovnako dôležité ako telesné zdravie. Psychické ochorenia sa často liečia úspešne v rámci ambulantnej liečby. Duševné zdravie sa často zakladá na dobrých sociálnych vzťahoch v rodine, k blízkym osobám a ostatným ľuďom, na dobrom životnom a pracovnom prostredí a pocite harmonického a zmysluplného života;

15. zastáva názor, že sa treba viac sústrediť na prevenciu a podporu zdravia, ktoré sa musia vo väčšej miere zakladať na poznatkoch a pevných dôkazoch. Treba zlepšiť spoluprácu v oblasti zdravotnej starostlivosti a opatrovania, aby sa najmä starším ľuďom a osobám so zdravotným postihnutím umožnil lepší život. Zdá sa, že v tejto súvislosti je výhodné spojiť poskytovanie zdravotných a sociálnych služieb so zameraním na individuálne posúdenie a kontinuitu v poskytovaní starostlivosti. Keďže základy životného štýlu sa osvojujú v mladosti, rodiny a škola musia v oblasti prevencie zohrávať dôležitú úlohu;

16. súhlasí s názorom uvedeným v správe Health at a Glance: Europe 2016 v súvislosti s tým, že členské štáty EÚ musia rozvíjať primárnu zdravotnú starostlivosť s cieľom uspokojovať potreby starnúceho obyvateľstva, vytvárať lepšie reťazce poskytovania starostlivosti a bojovať proti zbytočnému využívaniu nemocničnej liečby. Treba investovať do primárnej zdravotnej starostlivosti, ambulantnej a domácej liečby a vysoko špecializovaná nemocničná liečba by sa z dôvodu kvality mala koncentrovať. V záujme odbremenenia nemocníc musí byť primárna zdravotná starostlivosť dostupná aj mimo bežného pracovného času. Je dôležité vytvoriť multidisciplinárny prístup. Pracovníci pôsobiaci v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti by mali byť špecialistami na prevenciu, propagáciu zdravia, ako aj poskytovanie starostlivosti v oblasti chronických ochorení;

17. poukazuje na to, že systémy sociálneho zabezpečenia členských štátov EÚ sú veľmi rozdielne. Existujú veľké rozdiely v miere financovania zo strany verejných orgánov a v tom, či sa sociálne služby poskytujú doma alebo v osobitných zariadeniach. V záujme dosiahnutia rovnosti príležitostí v oblasti zdravia musia mať všetky osoby v prípade potreby prístup ku kvalitným sociálnym službám. Treba podporiť poskytovateľov neformálnej starostlivosti. Dôležité doplnkové opatrenia môžu poskytnúť dobrovoľnícke organizácie;

18. vyzýva vnútroštátne orgány, aby venovali pozornosť dôležitej úlohe miestnych a regionálnych orgánov pri transformácii zo starostlivosti zameranej na nemocnice na komunitnú starostlivosť a aby im umožnili rozvíjať tvorivé a preventívne aktivity, služby včasnej intervencie a možnosti dlhodobej starostlivosti, namiesto toho, aby sa sústreďovali iba na reaktívnu starostlivosť;

19. súhlasí s názorom uvedeným v správe Health at a Glance: Europe 2016, že treba vynaložiť viac úsilia na prevenciu chronických ochorení v produktívnom veku. Chronické ochorenia majú za následok pokles zamestnanosti, nižšiu produktivitu, skorší odchod do dôchodku, nižšie príjmy a predčasnú smrť. Dobré pracovné prostredie vyhovujúce z fyzického aj psychického hľadiska má zásadný význam, pokiaľ ide o zníženie miery ochorení súvisiacich s prácou a pracovných úrazov, ako aj zníženie miery práceneschopnosti a nezamestnanosti v dôsledku choroby. Preto je potrebná väčšia koordinácia medzi politikou v oblasti zdravia a trhu práce, pričom do tohto procesu musia byť zapojení aj sociálni partneri. Opatrenia v zdravotnej oblasti sa musia vnímať skôr ako investície než ako náklady;

20. zdôrazňuje, že je potrebné vynakladať úsilie, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli vykonávať prácu zodpovedajúcu ich osobným predpokladom. Dobre fungujúca rehabilitácia je veľmi dôležitá pre návrat chorých alebo zranených osôb do pracovného života;

21. zastáva názor, že treba venovať zvýšenú pozornosť otázkam zapojenia pacientov a liečbe orientovanej na pacienta⁽³⁾. Vo všeobecnosti sú dnes pacienti lepšie informovaní a mnohí ľudia chcú mať možnosť vybrať si poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a želajú si dostať informácie o dostupnosti a kvalite. Systémy zdravotnej starostlivosti by preto mali ľudí podporovať v tom, aby sa starali o vlastné zdravie, t. j. aby žili zdravo, prijímali informované rozhodnutia týkajúce sa liečby a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, starali sa sami o seba a vyhýbali sa zdravotným komplikáciám;

22. zároveň považuje za rozumné, aby sa spoločne financovaná starostlivosť poskytovala len na základe potreby, a nie dopytu jednotlivých pacientov, pretože v opačnom prípade existuje riziko, že služby zdravotnej starostlivosti a liečba sa budú využívať v neprimeranej miere;

23. upozorňuje na to, že treba klásť väčší dôraz aj na kvalitu zdravotnej starostlivosti, ako aj na liečebné výsledky. Stimulovať zlepšenie a zisťovať účinnosť investícií v sektore zdravotníctva možno dosiahnuť prostredníctvom zhromažďovania veľkých dát (big data), transparentnosti a otvoreného porovnávania na základe spoločných ukazovateľov;

24. naliehavo žiada, aby sa pristúpilo k lepšiemu plánovaniu a koordinácii medzi sektormi zdravotníctva a vzdelávania s dobrými možnosťami ďalšieho vzdelávania v snahe zaistiť dostatočný počet dobre vyškolených pracovníkov v sektore zdravotnej starostlivosti a opatrovateľstva. V súčasnosti je v rôznych povolaniach nedostatok pracovných síl a medzi jednotlivými profesijnými skupinami existuje nerovnomerné geografické rozloženie a prevláda nerovnováha. Okrem iného treba zabezpečiť, aby bolo k dispozícii viac lekárov v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti⁽⁴⁾ a udržať si kvalifikovaných pracovníkov. Zamestnávateľia musia ponúkať príjemné pracovné prostredie a dobré pracovné podmienky s cieľom zamestnať a udržať pracovníkov. V záujme ďalšieho rozvoja činnosti by zamestnávateľia mali vytvárať viacprofesijné tímy a delegovať úlohy (task shifting), aby sa posilnila úloha zdravotných sestier a ostatných profesijných skupín. Výbor dúfa, že k tomu môže prispieť angažovanosť Komisie vytvoriť európsky zbor solidarity, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa o prácu v zdravotníctve zaujímalo viac mladých ľudí;

25. víta rozvoj v oblasti zdravotníckych technológií a zavádzanie nových liekov. Investície do výskumu a inovácie majú zásadný význam pre rozvoj zdravotníctva. Uplatňovaním podporných nástrojov a prostredníctvom rozvoja nových technológií je možné zvýšiť aj samostatnosť osôb, ktoré potrebujú opateru;

26. zastáva názor, že nové digitálne technológie predstavujú najdôležitejšiu pomocku pre účinnú liečbu, keďže ponúkajú nové možnosti v oblasti prevencie, zisťovania, diagnostiky, ošetrovania, ako aj v oblasti informovania a komunikácie. Tempo inovácie v tejto oblasti je veľmi rýchle. Napriek tomu, že existujú oprávnené dôvody na ochranu údajov a súkromia, využívanie možností, ktoré ponúkajú nové informačné technológie, je v zdravotníctve príliš často pomalé. Predpisy o ochrane údajov musia byť nastavené tak, aby nebránili účinnej zdravotnej starostlivosti, monitorovaniu a výskumu. Okrem toho musí byť zaručená ochrana súkromia;

⁽³⁾ Koncepcia, na základe ktorej sa pacienti a ich rodinní príslušníci zúčastňujú na plánovaní a realizácii liečby znamená viac ako ich choroba.

⁽⁴⁾ Health at a Glance: Europe 2016.

27. upozorňuje, že digitalizácia zároveň znamená aj zásadnú zmenu pracovných postupov a organizácie zdravotníctva. Taktiež sa zmení vzájomný pomer rôznych profesijných skupín, ako aj rovnováha medzi pacientmi a zdravotníckymi pracovníkmi. Systémy elektronického (eHealth) a mobilného (mHealth) zdravotníctva umožňujú, aby občania v tejto oblasti vo výraznej miere ovplyvňovali vlastné zdravie a starostlivosť a preberali väčšiu zodpovednosť. Tým, že sa pacienti viac starajú sami o seba, môžu sa vyhnúť návštevám lekára, čo zvyšuje ich spokojnosť a znižuje náklady na zdravotnícku a opatrovateľskú starostlivosť. Intenzívnejšia digitalizácia môže prispieť aj k poskytovaniu lepších služieb v odľahlých a riedko osídlených oblastiach;

28. poukazuje na to, že nové lieky zohrávajú dôležitú úlohu v rozvoji zdravotníckeho odvetvia. Nové a lepšie diagnostické metódy umožňujú individualizovanú liečbu a používanie liekov s menšími vedľajšími účinkami a lepšími liečebnými výsledkami. V záujme lepšej nákladovej efektívnosti v zdravotníctve však treba zakročiť proti vysokým cenám liekov a ich nadmernému predpisovaniu. Preto podporuje prijatú iniciatívu o dobrovoľnej spolupráci členských štátov v oblasti obstarávania, tvorby cien a prístupu k liekom;

29. zasadzuje sa za to, aby sa vyvíjalo väčšie úsilie s cieľom využiť potenciálne hospodárske a kvalitatívne výhody spolupráce v oblasti nákladovo náročného a/alebo vysoko špecializovaného zdravotníckeho vybavenia;

30. sa nazdáva, že treba pokračovať v cieľavedomom úsilí vyvíjanom v mnohých oblastiach s cieľom zvýšiť bezpečnosť pacientov. Taktiež treba prijať opatrenia na boj proti antibiotickej rezistencii, o. i. prostredníctvom reštriktívneho používania antibiotík, vývoja nových antibiotík a integrovaného prístupu, ktorý bude zahŕňať zdravie ľudí, ako aj zvierat, a takisto osobitné opatrenia na boj proti infekciám súvisiacim so zdravotnou starostlivosťou. V záujme poskytnutia účinnej ochrany pred nákazami treba zabezpečiť, aby sa všetkým ľuďom žijúcim v Európe poskytla rovnako optimálna ochrana proti chorobám, ktorým možno zabrániť očkovaním;

31. považuje za veľmi dôležité, aby orgány poskytujúce zdravotnú starostlivosť a sociálne služby v členských štátoch venovali pozornosť ohrozeniu, ktorému čelia mnohí noví migranti, a aby sa prijali opatrenia na uspokojenie ich potrieb týkajúcich sa liečby, napr. v oblasti duševného zdravia;

32. vyzdvihuje ústrednú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri ochrane pred rizikovými faktormi spojenými so životným prostredím a pri podpore zdravia. Miestne a regionálne orgány majú často hlavnú zodpovednosť za ochranu životného prostredia, kvalitu ovzdušia, odvoz odpadu, územné plánovanie, verejnú dopravu, dodávku vody a sanitáciu, zelené plochy určené na rekreáciu, bezpečnosť potravín atď. Sektor zdravotníctva a sociálnej starostlivosti k tomu môžu prispieť napríklad prostredníctvom používania bezpečnejších a ekologickejších výrobkov, dobre fungujúceho nakladania s odpadom a zníženia spotreby energie a vody;

Opatrenia na úrovni EÚ

33. víta európsku spoluprácu v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti v rámci rešpektovania autonómneho postavenia členských štátov, pokiaľ ide o podobu, organizáciu a financovanie zdravotníctva. Aj keď sú výzvy rovnaké, ich riešenia sú často odlišné. EÚ by mala podporovať členské štáty a ich miestne a regionálne orgány, pokiaľ ide o propagáciu zdravia obyvateľov a rozvoj zdravotnej starostlivosti. EÚ musí rešpektovať zásadu subsidiarity a zohľadňovať rozdiely v systémoch zdravotnej starostlivosti jednotlivých členských štátov;

34. zároveň sa domnieva, že je v záujme EÚ zlepšovať zdravotný stav a odbúrať rozdiely v oblasti zdravotníctva, keďže je to aj predpokladom pre znižovanie hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európe. EÚ musí pri svojich krokoch dôslednejšie rešpektovať zásadu „zdravie vo všetkých politických oblastiach“;

35. zdôrazňuje, že je potrebné, aby financovanie politiky súdržnosti EÚ pokračovalo aj po roku 2020 v oblastiach, ako je infraštruktúra zdravotnej starostlivosti, elektronické zdravotníctvo a programy na podporu zdravia s cieľom podporiť regionálny rozvoj a znižovať rozdiely v sociálnej a hospodárskej oblasti. Účinnosť projektov financovaných z fondov EÚ by sa mala skúmať z hľadiska verejného zdravia a hospodárskeho rozvoja príslušných regiónov ⁽⁵⁾;

(5) CDR 260/2010.

36. zastáva názor, že cezhraničná spolupráca môže prispieť k rozvoju európskych systémov zdravotnej starostlivosti. Je opodstatnené, aby EÚ mala niektoré zákonodarné právomoci v otázkach cezhraničných zdravotných rizík a zdravotnej starostlivosti, mala by sa však zameriavať najmä na podporu krokov členských štátov, ako aj na opatrenia zvyšujúce kvalitu. Môže to urobiť napríklad tak, že bude vydávať odporúčania, zavádzať a financovať rozvojové projekty, stimulovať spoluprácu v pohraničných regiónoch, podporovať výmenu poznatkov a skúseností, šíriť osvedčené príklady a postupy a že sa bude aktívnejšie podieľať na transparentnom porovnávaní a hodnotení účinnosti systémov zdravotnej starostlivosti, o. i. v spolupráci s WHO a OECD. Je pri tom dôležité ozrejmiť rozličné vplyvy zdravotníckych služieb na zdravie jednotlivých pacientov, respektíve na verejné zdravie;

37. v tejto súvislosti navrhuje, aby Európska komisia vypracovala podobný program ako Erasmus pre odborných pracovníkov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti;

38. sa domnieva, že prioritné oblasti, ktoré vybrala expertná skupina pre posudzovanie výkonnosti systémov zdravotnej starostlivosti (HSPA) (integrovaná starostlivosť, prístup k zdravotnej starostlivosti a rovnoprávnosť, primárna zdravotná starostlivosť, výsledky v oblasti zdravia/účinnosť, chronické ochorenia a kvalita zdravotnej starostlivosti), platia rovnako aj na nižšej ako celoštátnej úrovni, a zdôrazňuje, že je pripravený spolupracovať s uvedenou skupinou s cieľom využiť odborné znalosti z miestnej a regionálnej úrovne;

39. v tejto súvislosti žiada, aby dostal miesto pozorovateľa v expertnej skupine HSPA, ktorú Komisia a členské štáty vytvorili v septembri 2014 na žiadosť Rady;

40. sa domnieva, že EÚ by o. i. mala podporovať prevenciu chronických ochorení, ako aj inováciu a používanie moderných nástrojov IKT, stimulovať európsku spoluprácu pri hodnotení liečebných postupov a naďalej sa zapájať do boja proti antibiotickej rezistencii v celosvetovom meradle. Preto víta napr. akčný plán pre boj proti antibiotickej rezistencii, ktorý Komisia plánuje predložiť v roku 2017;

41. v tejto súvislosti pripomína záväzok členských štátov vypracovať do polovice roka 2017 národné akčné plány proti antimikrobiálnej rezistencii „založené na prístupe ‚jedno zdravie‘ a v súlade s cieľmi globálneho akčného plánu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO)“ a vyzýva ministerstvá zdravotníctva, aby miestne a regionálne orgány zapájali do prípravy a realizácie týchto plánov;

42. konštatuje, že vďaka rozsudkom Súdneho dvora EÚ a smernici o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti z roku 2011 sa rozšírili možnosti občanov EÚ využívať možnosti liečby v inom členskom štáte. Predstavuje to výhodu o. i. pre pacientov s diagnózou zriedkavej choroby alebo pre tých, ktorí potrebujú kvalifikovanú liečbu, ktorá sa v ich krajine neposkytuje. Preto víta prácu Komisie zameranú na zavedenie európskej referenčnej siete pre poskytovanie služieb zdravotnej starostlivosti a vytvorenie centier excelentnosti v členských štátoch EÚ na podporu poskytovania vysoko špecializovanej zdravotnej starostlivosti;

43. vyzýva, aby EÚ v rámci svojej práce v súvislosti s iniciatívou s názvom *Stav zdravia v EÚ* ukázala osvedčené postupy v oblasti efektívnych a vysoko kvalitných zdravotníckych služieb a aby preskúmala, ktoré formy organizácie v zdravotníctve obzvlášť podporujú efektívnu a vysokokvalitnú zdravotnú starostlivosť. Rovnako treba ozrejmiť, ako možno prostredníctvom vysokokvalitných zdravotníckych služieb znížiť dopyt po sociálnych službách. V tejto súvislosti chce zdôrazniť, že je dôležité zviditeľniť miestne a regionálne organizačné modely v zdravotníctve, ktoré sa preukázali ako efektívne.

V Bruseli 22. marca 2017

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Stratégie pre inteligentnú špecializáciu (RIS3): vplyv na regióny a medziregionálnu spoluprácu

(2017/C 272/06)

Spravodajca: Mikel Irujo Amezaga (ES/EA), vedúci delegácie regiónu Navarra v Bruseli

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. pripomína, že Rada aj Európsky parlament uznali, že stratégie pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) môžu byť účinnými nástrojmi, ktoré prispievajú k riešeniu spoločenských výziev a podporia inovácie, investície a konkurencieschopnosť opierajúce sa o sociálno-hospodárske a územné špecifiká.
2. Poukazuje na dôležitú skutočnosť, že v nariadení (EÚ) č. 1303/2013 boli RIS3 stanovené za ex ante kondicionalitu a víta, že rámec vypracovania S3 ponecháva priestor pre regionálny prístup, a tým ponúka možnosť zohľadniť regionálne špecifiká.
3. Regióny si osvojili stratégiu S3, pretože išlo o užitočný krok v záujme regionálneho rozvoja s väčšou efektivitou a lepšími výsledkami. Regióny chcú pokračovať v tomto úsilí založenom na subsidiarite a prístupe zdola nahor. Chceli by, aby im zostala možnosť slobodne si vybrať regionálne špecializácie. Vypracúvanie stratégií S3 musí i naďalej v prvom rade reagovať na snahu zvýšiť dynamiku regionálneho rozvoja a vytvárať pracovné miesta v regiónoch.
4. Zdôrazňuje, že pokyny a usmernenia pre vypracovanie stratégie pre inteligentnú špecializáciu musia byť v súlade so zásadou subsidiarity a regiónom musia poskytnúť dostatočnú flexibilitu, aby tak mohli reagovať na špecifické problémy.

Rozvoj stratégií inteligentnej špecializácie (RIS3)

5. Pripomína, že je potrebné zabezpečiť zapojenie všetkých úrovní verejnej správy – národnej, regionálnej, nižšej než regionálnej a/alebo miestnej, ktoré majú právomoci v oblastiach pôsobnosti tejto stratégie a vyvíjajú v nich činnosť, ako aj relevantných subjektov tzv. štvoritej špirály⁽¹⁾ a zdôrazniť úlohu priemyslu, vzdelávacích a výskumných inštitúcií, ako aj občanov, hoci presná kombinácia príslušných organizácií bude závisieť od situácie v príslušnom regióne.
6. Nazdáva sa, že RIS3 sú pre regionálne a miestne samosprávy pridanou hodnotou, pretože vytvárajú medziodvetvové a medziregionálne spoločné projekty a generujú investície, ktoré sú obzvlášť prínosné, pokiaľ ide o priemyselnú obnovu.
7. Zdôrazňuje, že do rozvoja stratégií RIS3 musia byť zahrnuté všetky zainteresované strany, ktoré treba povzbudzovať, aby postupovali jednotne v rámci spoločnej vízie. Týmto procesom sa musí posilniť viacúrovňové riadenie a takisto prispieť k vytvoreniu tvorivého a sociálneho kapitálu na danom území.
8. Domnieva sa, že proces koncipovania a pravidelného preskúvania RIS3 by mal vychádzať z interaktívneho procesu riadenia, ktorý je základom tzv. *procesu podnikateľského objavovania*, a sprevádzal by ho proces, v ktorom sa kombinujú prístupy zhora nadol a zdola nahor, pričom by do nich mali byť vhodným spôsobom zapojení občania, zastúpení prostredníctvom náležitých kanálov.
9. Poukazuje na to, že povinnosť uplatňovať participatívny prístup vyplýva z bodu 4.3 prílohy I nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. Avšak v mnohých prípadoch je tento participatívny proces stále nedostatočný. Z tohto dôvodu vyzýva Komisiu, aby nábádala príslušné zainteresované strany na národnej, regionálnej a miestnej úrovni na zabezpečenie účinného vykonávania tohto právneho ustanovenia.

⁽¹⁾ Konkrétne sú to: národné alebo regionálne riadiace orgány a zainteresované strany, ako sú napríklad univerzity a ďalšie inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, priemysel a sociálni partneri, ako aj občania, v procese objavovania podnikateľských príležitostí.

10. Pripomína, že pre rozvoj RIS3 sa tiež odporúča politické vedenie a politická zhoda. Preto sa odporúča aktívna účasť všetkých alebo väčšiny reprezentatívnych politických síl, ako aj sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti.

11. Domnieva sa, že RIS3 by sa nemali obmedzovať na otázky týkajúce sa výskumu, inovácií a rozvoja podnikania. V súlade s novým programom v oblasti zručností pre Európu sa musia zaoberať aj rozvojom nových zručností, vzdelávaním a odbornou prípravou všetkých občanov, osobitne mládeže, zamestnancov a nezamestnaných. Rovnako považuje za dôležité podporovať programy odbornej prípravy a rozvoja, najmä v regiónoch s obmedzenými skúsenosťami v tejto oblasti, vyzdvihnúť pri tom úspešné prípady v jednotlivých odvetviach, ktoré by sa mohli použiť ako referenčné body pre ďalšie regióny a trvať na tom, aby sa prijali opatrenia zamerané na spoluprácu medzi inovatívnymi a menej rozvinutými regiónmi.

12. Domnieva sa, že výber inteligentnej špecializácie regiónov môže byť aj povzbudením, aby sa posilnili niektoré politiky EÚ. Mnohé regióny sa napríklad rozhodli rozvinúť inteligentnú špecializáciu v súvislosti s námornými záležitosťami, a to pomocou horizontálneho a medziodvetvového prístupu, tam, kde majú európske politiky určitý časový sklz z hľadiska štruktúrovanosti, čo obmedzuje ich podpornú schopnosť a účinnosť.

13. Zdôrazňuje, že uprednostňovanie odvetví, v ktorých má daný región komparatívnu výhodu, musí byť v súlade s horizontálnymi cieľmi Lisabonskej stratégie (vzdelávanie mládeže a prístup k zamestnaniu, rovnosť medzi ženami a mužmi, investície do vysokoškolského vzdelávania a výskumu, podpora inovácie v MSP vo všetkých odvetviach regionálneho hospodárstva, podpora sociálnej a ekologickej inovácie atď.). Je nevyhnutné, aby európske politiky mohli naďalej podporovať tieto základné ciele Lisabonskej stratégie a zároveň pomáhať upevňovať stratégie S3. Hoci sa v tejto oblasti dosiahol významný pokrok, treba ešte vykonať veľa práce, kým budú tieto ciele dosiahnuté vo všetkých európskych regiónoch.

14. Vyzdvihuje význam stratégií na podporu špecializácie a inovácií z hľadiska udržateľného rozvoja vidieckych oblastí a zdôrazňuje význam odbornej prípravy zameranej na identifikáciu a využívanie potenciálu miestnych spoločností a hodnôt.

15. Pripomína, že v spomínanom nariadení sa stanovuje, že stratégie RIS3 musia zahŕňať „monitorovací mechanizmus“, ktorý by mal dokázať zaznamenať a sledovať zmeny, ktoré sa predpokladajú v jednotlivých prioritách RIS3, a to prostredníctvom vhodného výberu ukazovateľov výsledkov, a takisto by mal propagovať výmenu osvedčených postupov. Podčiarkuje, že je dôležité klásť dôraz na monitorovanie a hodnotenie. Preto by sa mal vytvoriť orientačný a flexibilný spoločný rámec, ktorý by dokázal zaznamenať a sledovať zmeny, ktoré sa predpokladajú v jednotlivých prioritách RIS3, a ktorý by pomohol regiónom rozvíjať ich vlastné mechanizmy monitorovania a prispôbené ukazovatele podľa ich situácie a potrieb. Mechanizmus monitorovania umožní regiónom nepretržitý rozvoj ich stratégie založený na dôkazoch. Bude závisieť najmä od charakteristík príslušnej RIS3 a jeho definícia by preto mala byť súčasťou rozvoja stratégie. V tejto súvislosti navrhuje, že by sa mohol zväziť osobitný finančný príspevok z viacerých fondov s cieľom podporiť flexibilné integrované vykonávacie pravidlá, ktoré by sa vzťahovali na všetky príslušné subjekty a týkali by sa aj činností v oblasti analýzy, monitorovania, hodnotenia a sledovania.

16. Zastáva tiež názor, že RIS3 by sa nemali zameriavať len na inovácie a výskum, ale ich pôsobnosť by sa mala rozšíriť, aby sa mohli v budúcnosti zmeniť na komplexnejšie stratégie regionálneho rozvoja, ktoré by zahŕňali aj ďalšie aspekty, ako napríklad vzdelávanie či odbornú prípravu.

17. Berie na vedomie súčasný stav a navrhuje, aby sa vytvoril orientačný spoločný rámec monitorovania, ktorý by slúžil ako referencia pre jednotlivé regióny pri vypracovávaní ich vlastných rámcov monitorovania. Tieto rámce by zohľadňovali regionálne danosti a umožnili regiónom používať ich vlastné hodnotiace a monitorovacie systémy.

18. Uznáva vykonanú prácu platformy S3, pokiaľ ide o technickú pomoc a vypracovanie nástrojov, hoci spoločný orientačný regulačný rámec by podporil väčšiu súdržnosť pri uplatňovaní a monitorovaní stratégií RIS3.

19. Nabáda, aby sa stratégie S3 posudzovali postupne a opatrne, keďže ide o pomerne novú politiku, ktorej vypracovanie a uplatňovanie je zložité a ktorej účinky sa môžu v plnej miere prejavíť až po viacerých rokoch. Prvým ukazovateľom úspechu musí zostať účinná prioritizácia a mobilizácia na miestnej úrovni, pričom regióny musia byť úzko zapojené do definovania a riadenia hodnotiacich mechanizmov.

20. Žiada Európsku komisiu, aby pre nasledujúce programové obdobie včas zverejnila podmienky vypracovania stratégií. Zverejnenie usmernení až po začiatku programového obdobia, podobne ako v prípade súčasných *ex ante* kondicionalít, je z hľadiska výkonných orgánov nepraktické.

21. Odporúča úzku koordináciu s monitorovaním regionálnych operačných programov EFRR tam, kde takéto programy zohrávajú dôležitú úlohu pri vykonávaní stratégie v oblasti výskumu a inovácie, a využívaním harmonizovaných regionálnych kritérií vypracovaných v tejto súvislosti, pričom by sa v plnej miere zohľadňovali územné špecifiká, ktoré by sa mohli podľa vzoru Európskej komisie⁽²⁾ deliť na „ukazovatele zdrojov“, „ukazovatele výstupov“ a „ukazovatele výsledkov“ (kvalitatívne a kvantitatívne).

22. Osobitne zdôrazňuje potenciál, ktorý majú inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, iné vzdelávacie inštitúcie, výskumné a technologické organizácie a priemysel, najmä malé začínajúce podniky a MSP, pri koncipovaní a uplatňovaní stratégií RIS3. Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pôsobia ako styčný bod v rámci tzv. vedomostného trojuholníka (výskum, vzdelávanie a inovácie) a môžu pritom vhodným spôsobom podporiť budovanie kapacít regiónov v oblasti inovácií. Regionálne vlády by preto mali nabádať inštitúcie vysokoškolského vzdelávania k tomu, aby aktívne prevzali svoju úlohu v procese RIS3. Treba sa tu snažiť o rovnováhu medzi otváraním inštitúcií vysokoškolského vzdelávania požiadavkám trhu na jednej strane a vzdelávaním bez špecifického zamerania a (základným) výskumom pre inovácie vzdialenej budúcnosti na druhej strane. Domnievame sa, že na to je nevyhnutné, aby boli inštitúcie vysokoškolského vzdelávania dostupné pre všetkých, prispievali k zvýšeniu úrovne vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sú nevyhnutné pre vedomostnú spoločnosť zameranú na tvorivosť, a reagovali na potreby trhu práce, a to z hľadiska podnikov aj iných zamestnávateľov.

23. Odporúča, aby sa v stratégiách RIS3 podľa možnosti predpokladalo zriadenie flexibilných a externých organizácií alebo štruktúr zameraných na pomoc vládam, predovšetkým tým, ktoré majú obmedzené zdroje, pri rozvoji kapacít miestnych a regionálnych samospráv. Podporu a externé hodnotenia (partnerské hodnotenia a návštevy expertov), ktoré vykonáva platforma S3, považuje za mimoriadne užitočné, avšak nedostatočné, pretože sa domnieva, že každá miestna a regionálna samospráva musí byť schopná rozširovať svoje vlastné miestne a regionálne kapacity vrátane mechanizmov vykonávania a monitorovania RIS3, ako aj nadväzných činností.

24. Zdôrazňuje, že aj pri vypracúvaní a vykonávaní RIS3 musia byť náklady a výnos vyvážené. Spolu treba využiť všetky možnosti, aby sa zabránilo tomu, že RIS3 povedú k vzniku novej administratívnej záťaže.

25. Poukazuje na to, že RIS3 musia byť počas celého príslušného programového obdobia dostatočne flexibilné. Nesmú brániť novému vývoju, inteligentnej diverzifikácii, ani prelomovým inováciám v regiónoch. Obzvlášť nesmú RIS3 obmedzovať súkromné hospodárske aktivity v príslušných regiónoch, ako sú napríklad aktivity začínajúcich podnikov.

Synergie medzi európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi a ďalšími programami

26. Upozorňuje, že podstata stratégií RIS3 presahuje rámec efektívnejšieho využívania štrukturálnych fondov a že ich cieľom je vytvárať synergie medzi regionálnymi politikami v oblasti inovácií a rozvoja a finančnými nástrojmi, aby sa predišlo duplicite.

27. Pripomína, že podpora synergií medzi európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) a programom Horizont 2020 je jednou z priorit na roky 2014 – 2020. Regulačná zložitosť však tento proces sťažuje. Táto snaha o súčinnosť sa musí týkať aj ostatných politík Európskej únie a ich intervenčných nástrojov.

28. Vyzdvihuje význam tohto postupu, ktorého cieľom musí byť aj väčšia podpora pre MSP, ich jednotlivé projekty a kolektívne iniciatívy, ako aj pre začínajúce podniky.

⁽²⁾ Ako napríklad *Guidance document on monitoring and evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund*, Európska komisia, 2014.

29. Poznomenáva, že je nevyhnutné zjednodušiť regulačný rámec a vytvoriť fungujúce styčné body na zlepšenie interakcie medzi rozličnými podpornými systémami. V ich prípade by malo byť zároveň zrozumiteľne a jasne stanovené, akým spôsobom sa majú uvedené synergie dosiahnuť a uľahčiť.

30. Považuje za dôležité podporovať programy budovania kapacít, najmä v regiónoch s obmedzenými skúsenosťami v tejto oblasti, a vyzdvihnúť pri tom úspešné prípady v jednotlivých odvetviach, ktoré by mali mať pre ďalšie regióny referenčný význam.

31. Upozorňuje na to, že jeden z faktorov úspešnej tvorby synergií spočíva v podpore komunikácie a spolupráce medzi zainteresovanými stranami, ktoré síce poznajú rozličné nástroje podpory (štrukturálne fondy a program Horizont 2020), avšak majú doteraz len málo odborných znalostí o tej druhej oblasti. Platí to na regionálnej, ako aj na európskej úrovni. Vyzýva Komisiu a regióny, aby podporovali a propagovali výmenu medzi týmito skupinami.

32. Pripomína, že možný úspech bude z veľkej časti závisieť od bezproblémových vzťahov medzi rôznymi úrovňami riadenia – na európskej, národnej, regionálnej a prípadne miestnej úrovni, ako aj od koordinácie napr. medzi riadiacimi orgánmi a národnými kontaktnými miestami.

33. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že neúplná harmonizácia medzi regulačným rámcom pre pomoc, ktorú riadi priamo Komisia (Horizont 2020), a pomoc, ktorá je riadená nepriamo (EŠIF), na ktorú sa vzťahujú obmedzenia platné pre štátnu pomoc, je aj naďalej veľkou prekážkou využívania synergií medzi nimi. Vyzýva, aby sa uplatnili odporúčania nedávnej štúdie, o ktorej vypracovanie v tejto súvislosti požiadal Európsky parlament⁽³⁾.

Optimalizácia iniciatív Európskej komisie

34. Opätovne uznáva vynikajúcu prácu, ktorú vykonáva platforma S3, no poukazuje na veľké množstvo iniciatív Európskej komisie, čo vedie k zmätku, neznalosti a nedostatku koordinácie medzi regiónmi.

35. Domnieva sa, že je potrebné preskúmať synergie medzi jednotlivými nástrojmi, iniciatívami a podpornými orgánmi, ako je napríklad platforma inteligentnej špecializácie, európske stredisko pre monitorovanie podnikateľských zoskupení (klastrov), európske združenia na podporu inovácií, európske strategické fórum, iniciatívy v oblasti kľúčových podporných technológií, výskumné infraštruktúry atď.

36. Požaduje od Komisie, aby zabezpečila jednotnejšie chápanie a uskutočňovanie iniciatív, predovšetkým pokiaľ ide o malé regióny alebo regióny s menšou administratívnou kapacitou.

37. Žiada určité vyjasnenie, aby sa mohli dobre identifikovať témy, v súvislosti s ktorými by chcela Komisia vyčleniť viac prostriedkov v snahe rozvinúť globálny prístup k hodnotovému reťazcu v danom sektore na európskej úrovni, pričom by sa vychádzalo z úspešných skúseností, v ktorých by mala s využitím stratégií S3 sprostredkovať kontakty, poskytovať podporu a usmerňovať.

38. Odporúča, aby EÚ objasnila vplyv stratégií pre inteligentnú špecializáciu na iné usmerňovacie mechanizmy EÚ a zúčastnené strany, zlepšila svoju komunikáciu a vytvorila „atlas iniciatív, nástrojov a projektov EÚ“ pre otázky súvisiace s RIS3 podľa vzoru portálu *e-justice* Európskej komisie, ktorého cieľom je „uľahčiť život občanom“ tým, že im poskytuje informácie v mnohých jazykoch.

39. Takisto odporúča podporovať znalostné spoločenstvo, ktoré by vzdelávalo a školilo odborníkov v oblasti RIS3, a zároveň zohľadniť prácu OECD, platformy S3, ako aj širokej akademickej obce.

⁽³⁾ *Maximalizácia súčinnosti medzi európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi a ďalšími nástrojmi EÚ na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020*, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, jún 2016, IP/B/REGI/IC/2015 – 131.

Podpora medziregionálnej spolupráce a vytváranie hodnotových reťazcov

40. Zdôrazňuje, že na to, aby bola EÚ a jej priemysel konkurencieschopné v celosvetovom meradle, je nevyhnutné vytvoriť kritické množstvo na územnej úrovni. Domnieva sa, že miestne a regionálne samosprávy sú vhodným miestom, kde sa možno venovať inovačným ekosystémom a vytváraniu nevyhnutných prepojení medzi politikami EÚ, priemyslom, výskumnými ústavmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, ako aj občanmi.

41. Poznomenáva, že na základe priorít stanovených v stratégiách RIS3 je potrebné rozvíjať medziregionálnu spoluprácu, ktorá by umožnila vytváranie hodnotových reťazcov v celej EÚ.

42. Je presvedčený o tom, že medziregionálnou spolupracou sa vytvoria synergie medzi hospodárskou činnosťou a zdrojmi, ktoré už sú v regiónoch stanovené, a vďaka tomu sa bude môcť lepšie využiť potenciál a predíde sa zbytočnej duplicitě v oblasti investícií, pričom sa využijú štrukturálne fondy.

43. Domnieva sa, že je kľúčové disponovať dostatočnými informáciami a koordinačnými kapacitami, pričom ideálnym výsledkom by bol dokonalý systém ucelenej doplnkovosti, ktorým by sa odstránila neefektívnosť vyplývajúca z duplikácie a obvyčajnej imitácie.

44. Víta rôzne iniciatívy Európskej komisie v tejto oblasti, ako sú napríklad tematické platformy. Domnieva sa však, že pri vzniku týchto iniciatív by mali byť presne stanovené finančné nástroje a ciele, aby sa predišlo prípadnej neistote medzi účastníkmi, pričom by sa malo zabrániť prekryvaniu s inými iniciatívami či programami, ako je napríklad znalostné a inovačné spoločenstvo (ZIS), ERA-NET, programy pre podnikové klastre COSME, projekty v rámci Interreg Europe atď.

45. Kriticky sa stavia k skutočnosti, že v rámci veľkých finančných nástrojov sa neberú do úvahy menšie projekty a že i napriek vysokým sumám vyčleňovaným najmä z EFSI nepostačujú tieto nástroje na to, aby umožnili MSP prekonať zlyhania trhu a uľahčili im prístup k úverom a rizikové financovanie. Malých aktérov od zapojenia často odrádza veľká zložitnosť, časovo náročné postupy prípravy, vykonávania a ukončenia veľkých projektov a nízka úroveň technologickej pripravenosti (skoro žiadna viditeľná návratnosť investície).

46. Zdôrazňuje, že je dôležité rozvíjať tematické platformy Európskej komisie a predovšetkým možnosť, ktorú ponúkajú na posilnenie spolupráce medzi regionálnymi subjektmi. Rovnako konštatuje, že tieto platformy medziregionálnej spolupráce sa ukázali ako kľúčové pre implementáciu, maximalizáciu hospodárskeho rastu a trhový potenciál, a to najmä pokiaľ ide o inovácie v danom odvetví. Preto sa domnieva, že regiónom, ktoré o to budú mať záujem, by sa mala dať možnosť zorganizovať určité špecializácie na medziregionálnej úrovni:

- v rámci tej istej krajiny,
- v rámci cezhraničných zoskupení,
- v najvzdialenejších regiónoch,
- pozdĺž morského pobrežia alebo horského masívu,
- v rámci európskej siete, ktorá nie je geograficky prepojená (napríklad odvetvia kultúry a tvorivej činnosti, služby spojené s demografickými výzvami či iniciatíva Vanguard).

47. Domnieva sa, že stratégie RIS3 by mali regióny nabádať k tomu, aby navzájom spolupracovali s cieľom rozvíjať medzi klastrami medzinárodnú a odvetvovú spoluprácu alebo spoluprácu podľa segmentov spoločného trhu, a prispeli tak k posilneniu spomenutých medzinárodných hodnotových reťazcov. V politikách EÚ by sa mala zohľadniť úloha, ktorú môžu zohrávať klastre ako spojka medzi subjektmi pôsobiacimi v rámci regiónov a mimo nich a ako sprostredkovatelia podpory podnikania pre MSP.

48. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že vnútroštátne a regionálne orgány nevyužívajú v uspokojivej miere súčasný právny rámec pre medziregionálne a nadnárodné využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov. Týka sa to aj vykonávania operácií mimo oblasti pôsobnosti programu, ktoré sa v praxi takmer vôbec neuplatňujú.

49. Zdôrazňuje, že podľa mnohých štúdií existujú závažné prekážky, ktoré brzdia využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov na medziregionálnu a nadnárodnú spoluprácu, a to napríklad nedostatok zdrojov či nedostatočná administratívna kapacita, chýbajúce príklady osvedčených postupov, neistota v otázke spôsobu realizácie, absencia referenčného rámca a metodiky, nejasné ciele, asymetrické úrovne politických právomocí, regulačné prekážky a chýbajúci finančný rámec, ktorý by umožnil realizáciu predmetnej činnosti.

50. Preto sa domnieva, že súčasný regulačný rámec medziregionálnu spoluprácu skôr obmedzuje, než podporuje. V tejto súvislosti vyzýva Európsku komisiu, aby podporila činnosť sietí riadiacich orgánov EFRR a ESF a poskytla im praktickú pomoc, napríklad pri výmene informácií a odstraňovaní nejasností týkajúcich sa prípustnosti plánovaných opatrení v konkrétnych prípadoch, a aby sa vyvarovala akejkoľvek reštriktívnej interpretácie súčasného právneho rámca. Uznáva však, že príčinou niektorých vecných prekážok nie je nedostatočná regulácia, ale chýbajúca administratívna kapacita a nerovnomerná úroveň politických, resp. administratívnych a vedeckých právomocí.

Nový regulačný a finančný rámec

51. Zastáva názor, že regionálne stratégie S3 by sa mali skutočne zohľadňovať vo všetkých politikách EÚ, a to aj pri uplatňovaní celej politiky súdržnosti, a nielen pri uplatňovaní EFRR.

52. Domnieva sa, že snaha o podnecovanie nových politík sa môže ukázať ako náročná, ak regulačný a finančný rámec zostane nezmenený. Nazdáva sa preto, že by sa mala v programoch povoliť určitá flexibilita, aby mohli pružne reagovať na vytváranie nových politík.

53. Domnieva sa, že regióny v záujme rozvoja svojej spolupráce v oblasti RIS3 potrebujú jednoduchý nástroj, ktorý by umožnil skutočne zohľadniť náklady na vytvorenie sietí, a nie iba na spoločne realizované operačné projekty.

54. Odmieta všetky pokusy o opätovné vrátenie politiky súdržnosti po roku 2020 do právomoci jednotlivých štátov, pretože táto politika bude mať aj naďalej zásadný význam z hľadiska podpory stratégií inteligentnej špecializácie vo všetkých regiónoch EÚ. Takýto krok by ohrozil pozitívne zmeny, ktoré sa v súčasnom období financovania zaviedli v mnohých miestnych a regionálnych celkoch.

55. Z tohto dôvodu výbor odporúča:

- reformu súčasného regulačného rámca ešte pred ukončením obdobia 2014 – 2020, ktorou by sa stimulovali synergie medzi európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi a ďalšími programami, ako je napr. medziregionálna spolupráca. Táto reforma musí vyžadovať zjednodušenie a väčšiu flexibilitu riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov prostredníctvom uplatňovania zjednodušených metód oprávnenia založených napríklad na dosahovaní cieľov, využívaní jednotkových nákladov a iných opatreniach, ktoré sú viac prispôbené účinnému využívaniu fondov v oblasti inteligentnej špecializácie,
- posilniť v rámci stratégií S3 cieľ udržateľného a inkluzívneho rastu a cieľ vytvárania pracovných miest,
- orientačný a flexibilný spoločný rámec v podobe odporúčania o RIS3 ako odpoveď na vákuum a chýbajúcu koordináciu, ktorá v súčasnosti existuje pri koncipovaní, vypracovávaní, uskutočňovaní, monitorovaní a kontrole RIS3. Vychádzajúc zo zásady subsidiarity musí ísť o flexibilný, otvorený dokument, ktorý sa neustále vyvíja a ponecháva priestor na vznik nových špecializačných segmentov, ktoré v danom momente neexistovali.
- bezodkladne poskytnúť primerané *ad hoc* nástroje financovania na podporu medziregionálnej spolupráce. Tieto nástroje môžu mať formu kombinovaného financovania (vrátane kombinácie grantov a pôžičiek, financovania z verejných a súkromných zdrojov na rôznych úrovniach) a inovačným spôsobom využívať finančné prostriedky, ktoré by umožnili podporiť pilotné projekty zamerané na sieť medziregionálnej spolupráce, ktoré by boli prepojené s priemyslom, pričom ich výsledky by mali vplyv na trh,
- v budúcnosti by mal program Horizont 2020 ponúkať územný prístup umožňujúci prepojenie európskej politiky v oblasti výskumu a inovácií so stratégiami RIS3, pričom zároveň treba poukázať na skutočnosť, že program Horizont 2020 by mal aj naďalej vychádzať zo zásady excelentnosti,
- tento územný prístup musí zohľadniť ťažkosti, ktorým pri zapájaní do projektov čelia niektoré regióny, ako sú najvzdialenejšie regióny, vzhľadom na ich vzdialenosť od ekonomických a technologických centier,

- poučiť sa z pilotných činností, ktoré vykonalo GR REGIO v menej rozvinutých regiónoch (zaostávajúce regióny), aby sa mohli vhodným spôsobom podporovať tieto regióny pri znižovaní rozdielov v oblasti inovácií v EÚ,
- vykonať dôkladné posúdenie územného vplyvu ex ante, pokiaľ ide o začlenenie stratégie inteligentnej špecializácie do rôznych politík EÚ, napríklad v oblasti výskumu (9. RP), priemyselnej politiky a budúcej politiky súdržnosti,
- neodkladné pridelenie zdrojov pre program Interreg Europe, ktorý už regióny poznajú, bude v nadchádzajúcich rokoch najvhodnejším prostriedkom na podporu vytvárania sietí v spojitosti s RIS3,
- realizácia Junckerovho plánu by mala uľahčiť vytváranie regionálnych platforiem na podporu prípravy a financovania projektov, aby sa mohla z EFSI poskytovať cieľná pomoc pre RIS3. Subjekty, ktoré sú zapojené do hodnotenia projektov, musia mať podrobné informácie o potrebnej podpore a oblastiach záujmu miestnych a regionálnych samospráv, aby sa zaistil zodpovedný výber projektov. Najvyššou prioritou je posilnenie technickej pomoci na regionálnej úrovni v rámci EFSI,
- účasť Európskeho výboru regiónov na činnosti skupiny na vysokej úrovni pre maximalizáciu vplyvov programov výskumu a vývoja EÚ.

56. Odporúča, aby Európska komisia vytvorila pracovnú skupinu s aktívnou účasťou Európskeho výboru regiónov, ktorá by sa zaoberala všetkými týmito prvkami, vďaka ktorým by mohla mať spomenutá ex ante kondicionalita stratégií RIS3 konkrétnejšie vymedzenie, ciele a nástroje.

V Bruseli 22. marca 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Akčný plán pre Sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof na obdobie 2015 — 2030 — Prístup zohľadňujúci riziko katastrof vo všetkých politikách EÚ

(2017/C 272/07)

Spravodajca:	Adam Banaszak (PL/EKR), podpredseda zastupiteľstva Kujavsko-pomoranského vojvodstva
Referenčný dokument:	Pracovný dokument útvarov Komisie – Akčný plán pre Sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030 – Prístup zohľadňujúci riziko katastrof vo všetkých politikách EÚ;
	SWD(2016) 205 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. Oceňuje oznámenie Komisie o akčnom pláne pre Sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030, pretože sa v ňom osobitne zdôrazňuje príspevok miestnych a regionálnych samospráv k úsiliu štátov znížiť riziko prírodných katastrof.
2. Zdôrazňuje, že odolnosť voči prírodným katastrofám je jedným z dôležitých aspektov trvalo udržateľného rozvoja. Vyzýva preto inštitúcie Európskej únie, aby z tejto zásady urobili jeden z hlavných pilierov budúcich opatrení v oblasti trvalo udržateľného rozvoja v Európe a aby sa na ňu v budúcnosti prihliadalo pri prideľovaní finančných prostriedkov a v projektoch Európskej únie.
3. Konštatuje, že v uplynulom desaťročí intenzita a frekvencia prírodných katastrof výrazne vzrástli. V dôsledku prírodných katastrof prichádza každoročne o život niekoľko desiatok tisícov ľudí vo svete a priame náklady členských štátov EÚ v tejto súvislosti predstavujú niekoľko desiatok miliárd eur, pričom počet obetí na životoch je zvyčajne vyšší v rozvojových krajinách a hospodárske straty sú vyššie v rozvinutých krajinách.
4. Podporuje zavádzanie národných, regionálnych a miestnych stratégií a plánov riadenia rizika, ako aj vymedzovanie cieľov, ukazovateľov a harmonogramov, a zároveň zdôrazňuje, že je nevyhnutné prehodnotiť existujúce stratégie a plány, aby zohľadňovali ustanovenia Sendaiského rámca. Účinná koordinácia medzi takýmito stratégiami alebo rozvojom spoločných cezhraničných stratégií má v prípade pohraničných regiónov zásadný význam a mala by sa podporovať.
5. Zdôrazňuje, že je nákladovo efektívnejšie vybudovať infraštruktúru odolnú voči katastrofám, než spätne upravovať nebezpečné štruktúry. Podľa odhadov UNISDR je pomer medzi nákladmi a prínosom 1:4.
6. Uznáva, že je naliehavo potrebné splniť prioritné ciele do roka 2020 stanovené v rámci cieľov udržateľného rozvoja ⁽¹⁾ (11b) a Sendaiského rámca, aby sa výrazne zvýšil počet miest a ľudských sídel, ktoré prijímajú a uplatňujú integrované politické opatrenia a plány na začlenenie, efektívne využívanie zdrojov, zmiernenie klimatických zmien a prispôbovanie sa im, odolnosť voči katastrofám a rozvoj a implementáciu globálneho riadenia rizika katastrof na všetkých úrovniach v súlade so Sendaiským rámcom.
7. Zdôrazňuje, že všetky projekty EÚ spojené s výstavbou novej infraštruktúry (realizované vďaka prostriedkom regionálnej politiky alebo prostredníctvom Európskeho fondu pre strategické investície) by mali byť odolné voči prírodným katastrofám. Vyzýva, aby sa táto zásada výslovne uvádzala v právnych predpisoch týkajúcich sa využívania fondov.

⁽¹⁾ Ciele udržateľného rozvoja.

8. Upozorňuje, že je potrebné vyčleniť primerané finančné prostriedky na obmedzenie rizika prírodných katastrof na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni. Zodpovednosť za civilnú ochranu sa často prenáša na miestnu a regionálnu úroveň verejnej správy bez dostatočných prostriedkov na pokrytie potrieb v tejto oblasti. Miestne a regionálne samosprávy potrebujú primerané zdroje a právomoci v oblasti prijímania rozhodnutí. Dostatok zdrojov je potrebné prideliť aj programom na podporu cezhraničnej spolupráce v oblasti znižovania rizika katastrof a krízového riadenia.

9. Jednoznačne podporuje návrh Komisie COM (2016) 778 z 30. novembra 2016, ktorý by umožnil jasnejšie preukázať solidaritu EÚ v reakcii na veľké alebo regionálne prírodné katastrofy. Vyzýva na revíziu vymedzenia veľkých alebo regionálnych katastrof podľa nariadenia Rady (ES) č. 2012/2002, ktorým sa zriaďuje fond solidarity Európskej únie, uvedeného v návrhu Komisie. Poukazuje na skutočnosť, že prahová hodnota veľkých katastrof stanovená v definícii – škoda odhadovaná buď na viac ako 3 miliardy EUR alebo viac ako 0,6 % HND príslušného štátu – je príliš vysoká a predstavuje prekážku, najmä pre menšie a menej rozvinuté regióny, ktoré najčastejšie potrebujú získať finančnú pomoc.

10. Zdôrazňuje, že rozhodujúcu úlohu pri riadení rizika prírodných katastrof a pri zvládaní katastrof zohrávajú miestne a regionálne orgány, a upozorňuje na legitímnosť, dôležitú úlohu a význam miestnych a regionálnych platforiem v úsilí obmedziť riziko prírodných katastrof.

11. Domnieva sa, že pri optimalizácii riadenia rizika je nevyhnutná spolupráca samosprávnych a celoštátnych subjektov so súkromnými subjektmi vrátane poisťovní.

12. Zároveň pripomína, že niektoré regióny, ako sú napríklad najvzdialenejšie regióny, sú vzhľadom na svoju geostrategickú polohu privilegovanými európskymi aktérmi, pokiaľ ide o naliehavé opatrenia za hranicami EÚ, ale aj predchádzanie rizikám.

13. Katastrofy nepoznajú regionálne či štátne hranice, a preto je potrebné vypracovať protokol pre koordinovanú činnosť pre prípad, že sa katastrofa týka dvoch alebo viacerých členských štátov. Koordinácia je mimoriadne dôležitá najmä v situáciách, keď sú postihnuté aj tretie krajiny.

14. Podotýka, že problematika prírodných katastrof je neoddeliteľne spätá s opatreniami v nadväznosti na klimatické zmeny a že k týmto dvom oblastiam treba pristupovať naraz. Navrhuje, aby nový Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike zvýšil svoju aktivitu v tejto oblasti a poskytol ďalšiu podporu na prispôbenie sa zmene klímy, ktorým sa buduje aj odolnosť na miestnej úrovni. Potvrďuje, že podporuje tento dohovor, ako aj kampaň na zvyšovanie odolnosti miest, ktorú rozbehol Úrad OSN pre znižovanie rizika katastrof. V snahe upozorniť mestá a regióny na kampaň na zvyšovanie odolnosti miest navrhuje vymenovať veľvyslancov odolných miest, ktorí by mali podporu VR.

15. Súhlasí s názorom, že je potrebné prihliadať na obmedzenie rizika prírodných katastrof, ako sa uvádza v oznámení Európskej komisie COM (2016) 739, ktoré bolo zverejnené v novembri 2016, ľutuje však, že sa v tomto dokumente nezďôrazňuje, že odolnosť voči katastrofám je jedným zo základných pilierov úsilia o dosiahnutie udržateľného rozvoja v Európskej únii⁽²⁾.

Pochopenie rizika katastrof

16. Zdôrazňuje morálnu povinnosť zaistiť, že projekty EÚ neohrozujú ľudské životy a že sa nefinancuje infraštruktúra, ktorá by nemusela byť odolná voči prírodným katastrofám. Takisto zdôrazňuje, že finančne efektívnejšie je budovať infraštruktúru, ktorá je odolná voči prírodným katastrofám, než modernizovať infraštruktúru, ktorá nespĺňa bezpečnostné normy.

17. Víta nedávnu reformu Fondu solidarity EÚ, ktorý je európskym mechanizmom na poskytovanie podpory v prípade rozsiahlej katastrofy a hlavným nástrojom reakcie EÚ na prírodné katastrofy. Vyzdvihuje význam tohto fondu ako nástroja, ktorý umožňuje reagovať na veľké prírodné katastrofy a vyjadriť európsku solidaritu regiónom v EÚ, ktoré takéto katastrofy zasiahli. Oceňuje, že v súlade s odporúčaniami výboru je možné využiť fond na zvýšenie odolnosti príslušnej infraštruktúry voči katastrofám. Hoci víta predĺženie termínov na jeho využitie, zdôrazňuje, že dvojročná lehota by lepšie umožnila efektívne využiť tento fond⁽³⁾. Okrem toho sa domnieva, že mechanizmus finančnej podpory by mal stanoviť nižšie prahové hodnoty, ktoré by regionálnym a miestnym orgánom umožnili prístup k tejto pomoci.

⁽²⁾ Oznámenie Komisie *Ďalšie kroky smerom k udržateľnej budúcnosti Európy: Európske opatrenia zamerané na udržateľnosť*, COM(2016) 739.
⁽³⁾ CDR6402-2013_00_00_TRA_AC.

18. V prípade rozvojovej spolupráce je potrebná informačná kampaň s cieľom objasniť, že za prípravu na núdzové situácie a reakciu na ne sú zodpovedné úrady a obyvateľstvo.
19. Podporuje horizontálny prístup, ktorý bol prijatý v akčnom pláne EÚ a ktorý umožňuje preniesť ciele Sendaiského rámca do ostatných politických stratégií EÚ, a tak vyplniť medzeru medzi celosvetovým Sendaiským rámcom a mechanizmom EÚ v oblasti civilnej ochrany.
20. Konštatuje, že akčný plán EK zohľadňuje prínos všetkých politických stratégií a postupov EÚ, a nielen politiky v oblasti civilnej ochrany, k naplneniu priorít stanovených na 3. celosvetovej konferencii OSN venovanej znižovaniu rizika spojeného s prírodnými katastrofami.
21. Uznáva, že ak sa má k vytváraniu politiky vychádzajúcej z rizika prírodných katastrof pristupovať aktívnym a nie reaktívnym spôsobom, základom takéhoto prístupu by malo byť vytváranie päťročných akčných plánov, ktorých cieľom by malo byť zapojiť celú spoločnosť, rozširovať a zlepšovať poznatky o riziku, investície spojené s rizikom, pripravenosť na katastrofy a odolnosť voči nim, a tak podporovať priority EÚ v oblasti konkurencieschopnosti, výskumu a inovácie, ako aj stabilný udržateľný rozvoj, pričom by sa malo posilňovať využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) a automatických sietí včasného varovania založeného na včasnom zistení, okamžitej komunikácii a aktívnych protokoloch o zásahoch.
22. Domnieva sa, že projekty podporované a realizované v rámci plánu pomôžu vytvoriť súčinnosť medzi znižovaním rizika prírodných katastrof a stratégiami zameranými na zmenu klímy a tiež posilniť schopnosti miest, okrem iného z hľadiska predchádzania riziku prírodných katastrof.
23. Odporúča vytvárať akčné plány v súlade s ďalšími medzinárodnými dohodami a postupmi uplatňovanými alebo zavedenými do praxe v rokoch 2015 a 2016, ako je okrem iného akčný plán v oblasti udržateľného rozvoja do roku 2030, akčný program z Addis Abeby o financovaní rozvoja a tiež Parížska dohoda o zmene klímy, Svetový humanitárny samit a nová mestská agenda.
24. Poukazuje na to, že je dôležité spolupracovať so súkromným sektorom pri zbere a odovzdávaní údajov o stratách a škodách a upevniť vzťahy medzi stratégiami, ktoré sa zameriavajú na riadenie rizika prírodných katastrof, prispôbenie sa klimatickým zmenám a biologickú rozmanitosť.
25. Zdôrazňuje, že je dôležité podnecovať v rámci všetkých finančných nástrojov EÚ investície zamerané na odolnosť voči riziku, podporovať systémy včasného varovania, zlepšovať nadbytočné technológie pre komunikáciu medzi systémami civilnej ochrany a varovaním občanov a presadzovať zásadu „lepšej opätovnej výstavby“ po katastrofe.

Miestne a regionálne orgány ako hlavní partneri v úsilí znížiť riziko katastrof

26. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány majú inštitucionálnu a politickú zodpovednosť za ochranu občanov a predstavujú prvú líniu z hľadiska reakcie v krízových situáciách: zabezpečujú základné služby a dohľad, ako aj zvládanie vzniknutých katastrof a pohrôm. Sú zodpovedné za prevenciu, okamžité reagovanie a záchranné operácie, a predovšetkým majú podrobné poznatky o svojej lokalite a miestnom spoločenstve. Miestne a regionálne orgány sú takisto zodpovedné za následné rekonštrukčné práce.
27. Upozorňuje, že miestne a regionálne orgány už mnohokrát preukázali nesmiernu angažovanosť v úsilí obmedziť riziko katastrof, už len svojím príspevkom k vypracovaniu posúdenia rizika a príprave plánov riadenia rizika v súlade so stanoviskom VR o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany⁽⁴⁾.
28. Zdôrazňuje, že v snahe predchádzať riziku katastrof je dôležité rozvíjať medziregionálnu spoluprácu, najmä v politike v oblasti civilnej ochrany. Bolo by vhodné, aby Komisia pomohla zlepšiť koordináciu medzi regiónmi, a tak prispela k tomu, aby bola spolupráca ešte efektívnejšia a účinnejšia, a stanovila normy v oblasti modelov a technológií používaných v týchto mestách a regiónoch s cieľom zlepšiť reakciu na mimoriadne situácie, ktoré presahujú hranice alebo schopnosti danej administratívnej jednotky.

⁽⁴⁾ CDR740-2012_FIN_AC.

29. Domnieva sa, že potrebnou formou spolupráce v tejto súvislosti je aj rozvoj verejno-súkromného partnerstva v oblasti obmedzovania rizika katastrof a zavádzanie opatrení s cieľom podnietiť súkromný sektor, aby pochopil miestne riziko a stal sa jednou zo zainteresovaných strán pri navrhovaní budúcej politiky na obmedzenie rizika katastrof, napríklad prostredníctvom rozšírenia ponuky v oblasti poistenia a zaistenia. Opakovane vyjadruje obavu, že v dôsledku narastajúcich rizík by sa mohlo stať, že v niektorých oblastiach poistenie nebude k dispozícii alebo nebude cenovo dostupné, a verejné orgány tak budú vystavené potenciálne veľkej finančnej záťaži. Zdôrazňuje, že združovanie rizík je možnosťou, ktorú by bolo vhodné preskúmať, a vyzýva, aby sa preskúmala aj uskutočniteľnosť zavedenia systému povinného poistenia pre prípad prírodnej katastrofy⁽⁵⁾.

30. Domnieva sa, že pri šírení informácií o katastrofách treba plne využiť rastúci význam technológií mobilných telefónov, internetu a sociálnych médií, a to predovšetkým rozvoja technológie pokročilej mobilnej lokalizácie, ktorá umožňuje okamžite určiť polohu, z ktorej sa volá na európske číslo tiesňového volania 112. Využívanie týchto technológií je dôležité tiež pre rozvoj kampaní v oblasti prevencie a výcviku týkajúceho sa katastrof.

31. Požaduje účinnú informačnú politiku týkajúcu sa katastrof, ktorá môže pomôcť predísť škodám, ak je predvídateľné, že dôjde k podobným katastrofám alebo že sa daná katastrofa zopakuje. Okrem toho sa domnieva, že je potrebné zabezpečiť poskytovanie ochrany a materiálnej a psychologickkej pomoci obetiam, rodinným príslušníkom, záchranárom a iným osobám postihnutých v prípade katastrof.

32. Pripomína, že miestne a regionálne orgány potrebujú poznatky, nástroje, možnosti a zdroje na to, aby mohli splniť svoje záväzky uvedené v stanovisku VR o akčnom rámci z Hjóga na obdobie po roku 2015. Zároveň upozorňuje, že hoci miestne orgány sú zodpovedné za veľkú časť kritickej infraštruktúry, investície na zvýšenie jej odolnosti voči riziku katastrof sú málo badateľné a často zanedbávané, alebo sa ich realizácia zdržiava⁽⁶⁾.

33. Vyzýva, aby sa podnikli opatrenia na zvýšenie povedomia verejnosti, okrem iného prostredníctvom vedeckého výskumu zameraného na riadenie rizika katastrof. Odporúča sa informovať obyvateľov ohrozených oblastí, že je nevyhnutná solidarita s obyvateľmi oblastí náchylných na katastrofy. Informovanosť o tom, akým spôsobom riziko narastá, je v súčasnosti slabá.

34. Zdôrazňuje, že je dôležité, aby miestne a regionálne orgány v rámci poznatkov, nástrojov, kapacít a zdrojov potrebných na plnenie svojich povinností vytvárali siete meteorologických meracích staníc, ako sa uvádza v stanovisku VR na tému *Akčný rámec z Hjóga na obdobie po roku 2015*. Tieto siete musia umožniť monitorovanie ukazovateľov, ktoré presne kvantifikujú zmenu klímy, ako aj všetkých ukazovateľov, ktoré umožňujú pozorovanie katastrof a včasné varovanie.

Nová prioritná os dobrou odpoveďou EÚ na stúpajúci počet katastrof

35. Rozhodne podporuje návrh Komisie [COM(2016) 778 final] na vytvorenie novej prioritnej osi s mierou spolufinancovania až 100 %, z ktorej by sa v rámci investičných priorit EFRR podporovali opatrenia zamerané na predpovedanie, prevenciu a plánovanie v súvislosti s veľkými alebo regionálnymi prírodnými katastrofami, ako aj na reakciu na ne a obnovu po nich.

36. Podporuje návrh umožniť oprávnenosť výdavkov na tento účel od chvíle, keď došlo k prírodnej katastrofe, a to aj v prípade, že k nej došlo skôr, ako nariadenie nadobudlo účinnosť.

Subsidiarita a proporcionalita

37. Pracovný dokument útvarov Komisie je v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality. Zdôrazňuje sa v ňom, že katastrofy sa nezastavia na hraniciach a odolnosť voči katastrofám je oblasťou, ktorú je potrebné koordinovať. Civilná ochrana je oblasťou, v ktorej EÚ vykonáva činnosti na podporu, koordináciu alebo doplnenie činnosti členských štátov (článok 6 ZFEÚ). V súlade s článkom 196 ZFEÚ môže Únia konať bez toho, aby došlo k harmonizácii zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

V Bruseli 23. marca 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

⁽⁵⁾ Bližšie informácie o úlohe poistenia pri obnove po katastrofe sú uvedené v stanovisku VR COR-2014-02646.
⁽⁶⁾ COR-2014-02646-00-01-AC-TRA.

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

122. PLENÁRNE ZASADNUTIE 22. – 23. MARCA 2017

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Legislatívne návrhy týkajúce sa nariadenia o spoločnom úsilí a nariadenia o LULUCF

(2017/C 272/08)

Spravodajca: Juri Gotmans (EE/SES), primátor mesta Haanja

Referenčné dokumenty: Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030 v záujme odolnej energetickej únie a splnenia záväzkov podľa parížskej dohody, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 o mechanizme monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a nahlasovania ďalších informácií relevantných z hľadiska zmeny klímy,

COM (2016) 482 final

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o začlenení emisií a záchytov skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 o mechanizme monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a nahlasovania ďalších informácií relevantných z hľadiska zmeny klímy,

COM (2016) 479 final

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. **víta** legislatívne návrhy Európskej komisie na stanovenie záväzných ročných cieľov znižovania emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030 v sektoroch, ktorí nespádajú do systému obchodovania s emisiami (ETS) [COM (2016) 482 final] a o začlenení emisií a záchytov skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva (LULUCF) do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030 [COM (2016) 479 final];
2. **považuje za dôležité znížiť** emisie skleníkových plynov v sektoroch, ktoré nespádajú do rámca ETS do roku 2030 natoľko, aby sa podarilo do roku 2050 dosiahnuť dlhodobu zamýšľané zníženie emisií skleníkových plynov o 95 %;
3. **domnieva sa**, že vzhľadom na splnenie záväzkov, stanovených parížskou dohodou je veľmi inovatívne a nákladovo efektívne zaoberať sa potenciálom na znižovanie emisií CO₂ z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva (LULUCF) integrovaným spôsobom v rámci politiky v oblasti klímy;

4. **považuje za rozhodujúce**, aby boli miestne a regionálne samosprávy uznané a ako dôležití aktéri zapojené do realizácie opatrení v oblasti novej politiky v oblasti klímy a aby boli v súlade so zásadou viacúrovňového riadenia aktívnejšie a rozsiahlejšie zapojené do uplatňovania politiky EÚ v oblasti energetiky a zmeny klímy;
5. **vyzdvihuje** úlohu a kompetencie miest a regiónov pri zbere a zostavovaní údajov, ktoré sú potrebné na zostavenie inventúry emisií skleníkových plynov, ktoré spadajú do rámca pôsobnosti nariadenia o LULUCF a nariadení o spoločnom úsilí; **odporúča** členským štátom a Komisii, aby dôsledne podporovali miestne a regionálne samosprávy pri plnení ich základných úloh týkajúcich sa stanovovania koncepcií a plánovania miestneho rozvoja v oblasti energetiky, dopravy, odpadového hospodárstva, využívania pôdy a iných oblastiach tým, že posilnia ich kapacity;
6. **domnieva sa**, že vďaka nástrojom flexibility sa prejavia trhové princípy a postupy využívania pôdy, ako aj prostriedky na dosiahnutie cieľov v oblasti znižovania emisií a opatrenia v oblasti zmeny klímy, sú tu však potrebné zmeny, aby sa zabránilo devalvácii ambiciózných cieľov politiky EÚ v oblasti klímy a inflácii v obchodovaní s kvótami. To sa dá dosiahnuť tým, že sa započítajú skutočné emisie alebo ich lineárna tendencia znižovania v roku 2020, zníženie prevodu nadbytočných kvót zo sektorov, ktoré spadajú do ETS, do sektorov, ktoré tam nespádajú, ako aj stanovenie ambiciózných cieľov aj pre krajiny s nízkym HDP;
7. **žiada** zavedenie priebežných kontrol dodržiavania záväzkov každých päť rokov ako účinného prostriedku na zabezpečenie splnenia cieľov v oblasti znižovania emisií prostredníctvom pravidelnej kontroly;
8. **domnieva sa**, že vzhľadom na absenciu špecifických cieľov znižovania emisií pre jednotlivé sektory by mali byť pre sektory spadajúce do rámca pôsobnosti nariadenia o spoločnom úsilí stanovené ustanovenia týkajúce sa plánovania, aby sa na úrovni EÚ, členských štátov, regiónov a územných samospráv dali vypracovať stratégie a opatrenia, ktoré zaručia prechod týchto sektorov na opatrenia zamerané na nízke emisie CO₂. Je potrebné vypracovať špecifické ciele pre jednotlivé sektory, aby sa zabezpečilo, že všetky sektory, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o spoločnom úsilí, sú v súlade s celosvetovými cieľmi zníženia emisií navrhnutým v nariadení, okrem toho je potrebné posilniť kontroly dodržiavania záväzkov ročnými preskúmaniami a bilanciami;
9. **zdôrazňuje, že je potrebné** ambicioznejšie a v ešte väčšom rozsahu využiť možnosti týkajúce sa právnych požiadaviek na sektorovo špecifické opatrenia v sektoroch, v ktorých hrozí riziko nárastu emisií (napr. účinnosť osobných motorových vozidiel a ľahkých úžitkových vozidiel v odvetví dopravy);
10. **vyzýva** Európsku komisiu, aby príspevok LULUCF posudzovala holistickým spôsobom a uznala, že tento sektor, najmä lesy, má potenciál pozitívne prispieť k zmierňovaniu vplyvov klimatických zmien prostredníctvom sekvencie, ukladania a nahrádzania emisií CO₂.

I. NÁVRHY ZMIEN

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030 v záujme odolnej energetickej únie a splnenia záväzkov podľa parížskej dohody, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 o mechanizme monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a nahlasovania ďalších informácií relevantných z hľadiska zmeny klímy

COM (2016) 482 final

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Prechod na čistú energiu si vyžaduje zmeny investičného správania a stimuly naprieč celým spektrom politik.	Pri spolufinancovaní na doplnenie prostriedkov z rozpočtu EÚ je potrebné spustiť regionálne a miestne investičné programy na podporu sektorov, ktoré nie sú súčasťou systému ETS.

Zdôvodnenie

Pridaním nového odôvodnenia sa má vyjadriť to, že v regiónoch a mestách treba vytvoriť investičné programy. Miestna a regionálna úroveň nemôže bez uznania formou mandátu a bez dlhodobého financovania optimálne fungovať. Pokiaľ ide o miestne a regionálne samosprávy, dostupné zdroje financovania na realizáciu udržateľných opatrení, ktoré spadajú do ich rámca pôsobnosti, sú do veľkej miery v rukách národných vlád a čiastočne sú doplnené nástrojmi na úrovni EÚ. Toto financovanie treba decentralizovať. Popri poskytovaní štátnych a európskych prostriedkov podpory vo forme pomoci a spolufinancovania by sa v súvislosti s realizáciou ekologických iniciatív mohlo zväziť zlepšenie schopnosti miestnych a regionálnych samospráv poskytovať úvery či brať si ich.

Ide o vytvorenie európskej finančnej platformy spolufinancovanej z prostriedkov EÚ, ktorá by umožňovala prepojiť poskytovateľov úverov a investorov na strane jednej a mestá a regióny na strane druhej, aby sa mohli dohodnúť na spoločných projektoch. V ideálnom prípade by to bolo vhodné fórum pre sektory, ktoré spadajú do rámca pôsobnosti nariadenia o spoločnom úsilí a nariadenia o LULUCF, pretože tu ide predovšetkým o oblasti, v ktorých miestne a regionálne samosprávy môžu vo veľkej miere využiť svoje územné právomoci.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie 18

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Týmto nariadením by nemali byť dotknuté prísnejšie vnútroštátne ciele.	Týmto nariadením by nemali byť dotknuté prísnejšie vnútroštátne ciele, čo je potrebné na to, aby sa dosiahli dlhodobé ciele do roku 2050.

Zdôvodnenie

Zmena slúži na redakčné spresnenie a má štáty podnecovať k tomu, aby si stanovili dodatočné ciele, keďže z cieľov na rok 2030 vyplýva, že v období rokov 2031 – 2050 bude potrebné vyvinúť oveľa väčšie úsilie na zníženie emisií skleníkových plynov.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 4 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
[...] Na účely tohto vykonávacieho aktu Komisia vykoná komplexné preskúmanie údajov v najnovších národných inventúrach za rok 2005 a obdobie rokov 2016 až 2018 predložených členskými štátmi.	[...] Na účely tohto vykonávacieho aktu Komisia vykoná hodnotenie údajov v najnovších národných inventúrach za rok 2005 a obdobie rokov 2018 až 2020 predložených členskými štátmi.

Zdôvodnenie

Voľba referenčného roka má rozhodujúci význam a v ideálnom prípade by mala byť založená na najaktuálnejších hodnotách emisií (t. j. z roku 2020), resp. vychádzať z lineárneho trendu znižovania v období rokov 2018 až 2020, čím by sa vyrovnali náhodné výkyvy. Ak vezmeme za základ roky 2016 až 2018, bude to mať inflačný vplyv na uhlíkovú bilanciu, keďže v nasledujúcich rokoch sa očakáva zníženie. V protiklade k cieľu nástroja sa tým podporuje skôr nedodržovanie záväzkov, než sa podporujú krajiny, ktoré dodržiavajú vysoké normy.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 5 ods. 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
[...] Prijímajúci členský štát môže toto množstvo využiť na účely dodržania súladu v zmysle článku 9 za daný rok alebo kedykoľvek neskôr až do roku 2030.	[...] Prijímajúci členský štát môže toto množstvo využiť na účely dodržania súladu v zmysle článku 9 za bežný rok alebo kedykoľvek neskôr až do roku 2030.

Zdôvodnenie

Aby sa zabránilo nejasnostiam, je potrebná redakčná úprava na objasnenie, aby sa rozlišoval rok započítania a rok vykazovania.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 6 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty, v prípade ktorých môžu byť zrušené kvóty v obmedzenom množstve najviac 100 miliónov kvót EU ETS vymedzených v článku 3 písm. a) smernice 2003/87/ES spoločne zohľadnené na účely dodržania súladu členských štátov s týmto nariadením, sú uvedené v prílohe II k tomuto nariadeniu.	Členské štáty, v prípade ktorých môžu byť zrušené kvóty v obmedzenom množstve najviac 50 miliónov kvót EU ETS vymedzených v článku 3 písm. a) smernice 2003/87/ES spoločne zohľadnené na účely dodržania súladu členských štátov s týmto nariadením, sú uvedené v prílohe II k tomuto nariadeniu.

Zdôvodnenie

V ETS je v súčasnosti nadmerná ponuka certifikátov a nízka cena CO₂ (5 EUR/t v decembri 2016). Vzhľadom na tieto skutočnosti nepredstavuje navrhovaná horná hranica množstva emisií vo výške 100 miliónov jednotiek žiadny prínos, pokiaľ ide o zníženie emisií ETS, ale naopak môže viesť k tomu, že emisie v sektoroch, ktoré nespádajú pod ETS, v dôsledku procesu vyrovnávania ešte porastú. Pri uplatňovaní flexibility medzi sektormi by sa mal na konverziu uplatňovať sankcia v pomere 1:2. Cieľom tohto návrhu je vymazať **50 miliónov** jednotiek, čím sa zníži hodnota jednej tony CO₂, pričom treba mať na zreteli, že ochrana klímy v oboch sektoroch a v opatreniach, ktoré sú pre ne plánované, musí zostať na vysokej úrovni.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 8 ods. 1 a 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členský štát [...] nedosahuje dostatočný pokrok [...] Komisia pri hodnotení akčných plánov bude podľa potreby pomáhať Európska environmentálna agentúra [...].	Členský štát [...] nie je schopný splniť svoje záväzky [...] Komisia pri hodnotení akčných plánov spolupracuje s Európskou environmentálnou agentúrou [...] a využíva nezávislé zdroje .

Zdôvodnenie

Jasnejšia formulácia. „Pokrok“ je príliš všeobecne definované kritérium, podobne ako „pomáha“ naznačuje opatrný prístup. Ak už došlo k problému s prekročením, musí sa jednoznačne pristúpiť k nezávislému hodnoteniu akčného plánu príslušného členského štátu.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 9 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
[...] od ročne pridelených emisných kvót daného členského štátu sa odpočíta objem týchto nadmerných emisií skleníkových plynov za príslušné roky v tonách ekvivalentu CO ₂ .	[...] od ročne pridelených emisných kvót daného členského štátu sa odpočíta objem týchto nadmerných emisií skleníkových plynov za roky, v ktorých došlo k prekročeniu , v tonách ekvivalentu CO ₂ .

Zdôvodnenie

Redakčné objasnenie, aby boli presne stanovené podmienky, na ktoré konkrétne roky sa má zníženie uplatniť.

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o začleníení emisií a záchytov skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 o mechanizme monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a nahlasovania ďalších informácií relevantných z hľadiska zmeny klímy

COM (2016) 479 final

Pozmeňovací návrh 8

Odôvodnenie 9

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Emisie a záchyty zo zalesnenej pôdy však závisia od viacerých prírodných okolností, vekovej štruktúry, ako aj minulých a súčasných postupov obhospodarovania. Pri použití základného roka by sa tieto faktory a z nich vyplývajúce cyklické vplyvy na emisie a záchyty či ich medziročné zmeny nedali zohľadniť. Príslušné pravidlá započítavania by mali namiesto toho upravovať používanie referenčných úrovní, aby sa vyňali vplyvy prírodných charakteristík a charakteristík typických pre jednotlivé krajiny.	Emisie a záchyty zo zalesnenej pôdy však závisia od početných prírodných okolností, vekovej štruktúry, ako aj postupov obhospodarovania. Pri voľbe základného roka by sa tieto faktory a z nich vyplývajúce cyklické vplyvy na emisie a záchyty či ich medziročné náhodné zmeny nedali presne zohľadniť. Príslušné pravidlá započítavania by mali namiesto toho upravovať používanie referenčných úrovní, aby sa vyňali vplyvy prírodných charakteristík a charakteristík typických pre jednotlivé krajiny a regióny .

Zdôvodnenie

Diferencované posudzovanie postupov obhospodarovania nie je nutné, keďže sa musia zohľadniť aj tak. Okrem cyklických javov by sa malo kľúčovými slovami poukázať na prirodzené zmeny. Existuje celý rad prírodných javov, ktoré sa vyskytujú náhodne. Aj v menších krajinách sa môžu vyskytovať regionálne rozdiely, takže len prístup zameraný na jednotlivé krajiny nie je dostatočný na to, aby dokázal zohľadniť prírodnú rozmanitosť vo väčších aj menších krajinách.

Pozmeňovací návrh 9

Odôvodnenie 10

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
[...] a mala by vybrať dostatočný počet odborníkov z členských štátov.	[...] a mala by vybrať dostatočný počet odborníkov z členských štátov, a to aj z miestnej a regionálnej úrovne.

Zdôvodnenie

Takéto metodické spresnenie je potrebné preto, že sa majú zapojiť aj miestni a regionálni odborníci, najmä vzhľadom na to, že poznatky ústredných orgánov a hlavného mesta sa môžu podstatne líšiť od miestnych poznatkov. Európa má uznávané vysoké školy mimo hlavných miest, ktoré sa venujú príslušným vedám, a tento potenciál by sa mal rozhodnejšie a prednostne využívať. Okrem toho majú ústredné orgány životného prostredia v hlavných mestách tendenciu posudzovať problematiku z národného, všeobecného hľadiska a formálnym spôsobom, resp. vnímať okolnosti so zreteľom na politickú konjunktúru a konvenčné vzorce, pričom miestny vývoj a nečakané zmeny v dynamike zostanú nezohľadnené.

Pozmeňovací návrh 10

Odôvodnenie 16

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Európska environmentálna agentúra by mala podľa potreby pomáhať Komisii v závislosti od jej ročného pracovného programu so systémom nahlasovania emisií a záchytov skleníkových plynov, s hodnotením informácií o politikách a opatreniach a vnútroštátnych projekciách, s hodnotením plánovaných dodatočných politik a opatrení, ako aj s kontrolami súladu vykonávanými Komisiou podľa tohto nariadenia.	Európska environmentálna agentúra by mala podľa potreby pomáhať Komisii v závislosti od jej ročného pracovného programu so systémom nahlasovania emisií a záchytov skleníkových plynov, s hodnotením informácií o politikách a opatreniach a vnútroštátnych projekciách, s hodnotením plánovaných dodatočných politik a opatrení, ako aj s kontrolami súladu vykonávanými Komisiou podľa tohto nariadenia, pričom sa musia náležite zohľadniť nezávislé informácie, ktoré poskytujú štúdie a odborné znalosti národnej, regionálnej a miestnej úrovne.

Zdôvodnenie

Pokiaľ ide o postoje a kontroly súladu zo strany Komisie, mali by sa uznať a zohľadniť národné a regionálne skúsenosti a názory, aby sa tak mohlo prispieť k tomu, že pri stanovovaní celoeurópskeho systému sa nestratí zo zreteľa samotný cieľ.

Pozmeňovací návrh 11

Odôvodnenie 17

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<i>[...] Na zber údajov sa budú čo najlepšie využívať už existujúce programy Únie a členských štátov [...].</i>	<i>[...] Mala by sa posilniť administratívna úloha miestnych a regionálnych orgánov pri zbere údajov a ich riadení, ako aj pri zlepšovaní kvality údajov. V mechanizme podávania správ by mal existovať mechanizmus, prostredníctvom ktorého by miestni experti mohli kontrolovať dodržiavanie záväzkov. Okrem toho by sa mal metodický základ a normy upraviť v závislosti od miestnych podmienok.</i>

Zdôvodnenie

Mala by sa zdôrazniť administratívnu kapacitu miestnych a regionálnych orgánov, a posilniť ich rola v oblasti politiky využívania pôdy a pri monitorovaní stanovovania započítavacích jednotiek za využívanie pôdy. Súčasne by sa mala rozšíriť kapacita miest a regiónov monitorovať údaje súvisiace s LULUCF a podávaním správ o týchto údajoch, a zároveň zlepšiť metodické normy v rámci ich postupov a opatrení (napr. v procese plánovania). To zabezpečí dodržanie hlavných zásad postupu IPCC, ako sú súdržnosť, porovnateľnosť, úplnosť, presnosť a transparentnosť.

Pozmeňovací návrh 12

Nové odôvodnenie 21

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Aby sa zlepšil zber a analýza údajov z odvetvia LULUCF, musí Komisia zabezpečiť uplatňovanie dôslednej metodiky a súborov ukazovateľov pre príslušné finančné prostriedky.</i>

Zdôvodnenie

Doplnenie nového odôvodnenia, ktoré sa vzťahuje na potrebu financovania zo strany EÚ na analýzy využívania pôdy na dodržanie nariadenia a na podporné analýzy. Malo by sa spresniť, na aké druhy opatrení v sektore LULUCF by sa prípadne mohli vyčleniť dodatočné prostriedky v rámci štrukturálnych fondov EÚ.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 5 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty musia zabrániť akémukoľvek dvojitému počítaniu emisií alebo záchytov, a to najmä tak, že emisie alebo záchyty pochádzajúce z viac než jednej kategórie započítavania pôdy započítajú len v jednej kategórii.	Členské štáty musia zabrániť akémukoľvek dvojitému počítaniu emisií alebo záchytov v rôznych kategóriách započítavania pôdy.

Zdôvodnenie

Redakčné zjednodušenie a spresnenie všeobecne pochopiteľným spomenutím prípadu dvojitého počítania. Dôležité je, aby táto zásada bola formulovaná konkrétne: musí byť vylúčené akékoľvek dvojité započítanie.

Pozmeňovací návrh 14

Článok 5 ods. 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty vedú úplné a presné záznamy o všetkých údajoch použitých pri príprave účtov.	Členské štáty vedú úplné, sústavné a presné záznamy o všetkých údajoch použitých pri príprave účtov.

Zdôvodnenie

Treba pridať kontinuitu ako dôležitý prvok kvality. Chyby a problémy sa môžu v číselných radoch vyskytnúť najmä vtedy, ak je postupnosť prerušená, alebo sa zmení metodika.

Pozmeňovací návrh 15

Článok 8 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Národný lesohospodársky plán započítavania sa zverejní a bude podliehať verejnej konzultácii.	Národný lesohospodársky plán započítavania sa zverejní každý rok a bude podliehať verejnej konzultácii v regionálnych a miestnych samosprávach, ako aj so zainteresovanými stranami.

Zdôvodnenie

Presnejšie stanovenie podmienok zverejnenia a konzultácií.

Pozmeňovací návrh 16

Článok 10 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
[...] pochádzajúce z prírodných škodlivých činiteľov, ktoré prekračujú priemernú úroveň emisií spôsobených prírodnými škodlivými činiteľmi v období rokov 2001 – 2020 [...]	[...] pochádzajúce z prírodných škodlivých činiteľov, ktoré prekračujú priemernú úroveň emisií spôsobených prírodnými škodlivými činiteľmi v období rokov 2001 – 2019 [...]

Zdôvodnenie

Na takéto započítanie by sa mal zväziť dlhší časový úsek. Malo by sa zabrániť tomu, aby rozsiahle prírodné škodlivé činitele alebo kumulované lesné škody neboli pri započítavaní zohľadnené alebo sa príliš výrazne prejavili na konci započítavacieho obdobia. Pri ohlasovaní priemerných emisií sa musí uplatňovať určité oneskorenie.

Pozmeňovací návrh 17

Článok 12 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Komisia vykoná komplexné preskúmanie správ o dodržiavaní záväzkov na účely posúdenia súladu s článkom 4.	Komisia zhodnotí súlad s článkom 4 (čisté zníženie emisií skleníkových plynov a podmienky flexibility) v správe o dodržiavaní záväzkov a potvrdí ich.

Zdôvodnenie

Podmienky pre preskúmanie musia byť bližšie určené, potrebné je nielen hodnotenie, ale aj potvrdenie. Na tomto mieste by sa mohlo stručne odkázať aj na obsah článku 4.

Pozmeňovací návrh 18

článok 16 ods. 1 písm. a) a príloha IIIa posledný odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>[...] Od roku 2023 [...]</p> <p>Príloha IIIa, posledný odsek: Členské štáty sa vyzývajú, aby používali metodiku úrovne 3 s použitím neparametrickeho modelovania kalibrovaného s ohľadom na vnútroštátne okolnosti, opisujúcu fyzikálnu interakciu biofyzikálneho systému v súlade s usmerneniami IPCC pre národné inventúry skleníkových plynov z roku 2006.</p>	<p>[...] Od roku 2021 [...]</p> <p>Príloha IIIa, posledný odsek: Členské štáty používajú metodiku úrovne 3 s použitím neparametrickeho modelovania kalibrovaného s ohľadom na vnútroštátne okolnosti, opisujúcu fyzikálnu interakciu biofyzikálneho systému v súlade s usmerneniami IPCC pre národné inventúry skleníkových plynov z roku 2006.</p>

Zdôvodnenie

Započítavať by sa malo začať hneď v roku 2021. Mali by sme sa snažiť o využívanie presnejších metód – záväzná formulácia: používajú metodiku, a nie: sa vyzývajú, aby používali metodiku.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. zastáva názor, že miestne a regionálne samosprávy majú nepochybne rozhodujúcu úlohu v odvetviach, v ktorých platí nariadenie o spoločnom úsilí o znižovanie emisií skleníkových plynov a nariadenie o LULUCF, pretože podľa týchto nariadení sa vyžaduje začlenenie územného rozmeru. Zároveň tu ide o oblasti, v ktorých môžu miestne a regionálne samosprávy vyvíjať činnosť na základe svojich právomocí a zodpovedností. Na politické vykonávanie je okrem toho k dispozícii celý rad účelových nástrojov, napríklad územné plánovanie, podpora malých a stredných podnikov (MSP), politické opatrenia na prilákanie a podporu ekologických investícií, riadenie výstavby, mestskej dopravy a mobility, ako aj plány mestského rozvoja;

2. zdôrazňuje, že ponúkané opatrenia pomáhajú znižovať emisie v tých oblastiach, ktoré nepodliehajú systému EÚ na obchodovanie s emisnými kvótami (ETS), a prinášajú tak sociálnu, hospodársku a ekologickú pridanú hodnotu. Mestá a regióny tak získavajú významnejšiu úlohu, pretože na svojich územiach sú predvojom a hnacou silou dekarbonizačných iniciatív a zohľadňujú miestne hospodárske a sociálne účinky každého opatrenia;

3. zdôrazňuje, že moderné a udržateľné lesné hospodárstvo prispieva k väčšiemu využívaniu obnoviteľných zdrojov, dodáva bioenergiu ako náhradu za fosílnu palivá a súčasne účinne zachytáva CO₂. Okrem toho zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa zníženie emisií v sektore LULUCF podporovalo aj v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ;

4. za dôležitú považuje úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri priamom informovaní občanov a realizácii kampaní k energetickým otázkam. Návrhy Komisie podporujú realizáciu regionálnych klimatických a energetických stratégií a prinášajú dekarbonizáciu odvetví a plánované využívané pôdy v rámci regionálneho a mestského rozvoja a územného plánovania. Konkrétne príklady a ciele znižovania emisií z Dohovoru primátorov a starostov zasadzujú tieto regionálne a miestne procesy do určitého rámca;

5. domnieva sa, že v navrhnutých nariadeniach sa v žiadnej súvislosti nespomína ich súlad so zásadou subsidiarity, pretože boj proti zmene klímy a jej dôsledkom je jednoznačne cezhraničnou záležitosťou, a preto ciele týchto nariadení možno dosiahnuť jedine činnosťou na úrovni EÚ. Navrhnuté nariadenia takisto neprekračujú rámec (formálny ani obsahový) nevyhnutný na dosiahnutie cieľa, ktorým je splniť záväzok týkajúci sa zníženia emisií skleníkových plynov v EÚ do roku 2030 nákladovo efektívnym spôsobom, vďaka čomu spĺňajú zásadu proporcionality;

Význam a vzájomné vzťahy odvetvových politík

6. považuje za potrebné, aby sa na prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého a čisté zdroje energie naďalej prijímali širokozáberové klimatické opatrenia aj v tých odvetviach, ktoré nepodliehajú ETS. Pri navrhovanom spoločnom úsilí je snaha o všeobecné pravidlá pre odvetvia, ktoré nepodliehajú ETS;

7. poukazuje na to, že Komisia nenavrhol pre tieto odvetvia žiadne konkrétne a právne záväzné ciele, ale skôr vychádza z celkového posudzovania ich príspevku a členským štátom necháva dosť veľkú slobodu rozhodovania o tom, aké opatrenia chcú konkrétne použiť na splnenie stanovených cieľov znižovania emisií skleníkových plynov. Perspektívy znižovania emisií skleníkových plynov sú v jednotlivých odvetviach odlišné a na úrovni štátu môžu dokonca smerovať k zvyšovaniu emisií (ako príklad možno uviesť predpovede o emisiách z pozemnej dopravy, ktoré sú celkom nezávislé od uplatňovania opatrení na dosiahnutie vyššej palivovej účinnosti);

8. vyslovuje sa za flexibilné uplatňovanie všeobecných cieľov v súčte všetkých odvetví, pričom treba odhadnúť a zohľadniť jednotlivé regionálne a miestne schopnosti, pričom je však prakticky nerealizovateľné rozčlenenie cieľa podľa jednotlivých odvetví;

Aké pružné resp. nepružné sú mechanizmy flexibility

9. zdôrazňuje, že všetky členské štáty a odvetvia hospodárstva by mali prispieť k dosiahnutiu cieľov znižovania emisií oxidu uhličitého a usilovať sa o splnenie uvedeného cieľa, pričom by sa mala zabezpečiť rovnováha medzi spravodlivosťou a solidaritou a národné ciele v skupine členských štátov s HDP na obyvateľa vyšším než je priemer EÚ by sa pomerne mali upraviť tak, aby spravodlivo a vyvážené odrážali nákladovú efektívnosť;

10. poznamenáva, že dosiahnutie týchto cieľov zníženia emisií skleníkových plynov by malo zlepšiť efektívnosť a zvýšiť inovatívnosť európskeho hospodárstva a podporiť zlepšenia, hlavne v stavebníctve, poľnohospodárstve, odpadovom hospodárstve a doprave, pokiaľ patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia;

11. poukazuje na to, že v nariadení o spoločnom úsilí sa počíta s mnohými možnosťami flexibility a obchodovania, ktoré sú zamerané na to, aby sa členským štátom pomohlo dosiahnuť ich ciele zníženia emisií do roku 2030. Opatrenia tohto druhu znižujú náklady na znižovanie emisií, aj keď musíme zostať realistickí a obozretní a pozorne sledovať, aby flexibilita v niektorých členských štátoch manipuláciou nespôsobila väčšie emisie alebo stanovenie nenáročnejších cieľov, či už pred nadobudnutím účinnosti predpisov alebo pri uplatňovaní mechanizmu flexibility, pretože nejednotné pravidlá flexibility môžu v konečnom dôsledku spôsobiť nesplnenie cieľov znižovania emisií. Nestačí mať na pamäti iba dočasné hospodárske a štrukturálne problémy štátov a ich životnú úroveň, ale treba zohľadniť aj regionálne rozdiely v jednotlivých štátoch, aby sa stanovené ambiciózne ciele dosiahli;

12. vyzýva Komisiu, aby urýchlila návrh konkrétne riešenia problémov takých regiónov, ktoré by mohli čeliť osobitným ťažkostiam alebo smerujú k úpadku v súvislosti s potrebným prechodom na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého. Zdôrazňuje potrebu vypracovať realistické riešenia pre regióny, ktoré sú vo veľkej miere závislé od využívania fosílnych palív alebo energeticky náročných priemyselných odvetví, alebo môžu byť inak neúmerne postihnuté uplatňovaním navrhovaných nariadení. Zdôrazňuje význam zapojenia miestnych a regionálnych orgánov do plánovania trendov udržateľného rozvoja, ktoré by mohli stimulovať hospodárstvo týchto regiónov;

13. poznamenáva, že vzhľadom na nadmernú ponuku emisných certifikátov v ETS a nízku cenu emisií oxidu uhličitého neponúka stanovená horná hranica množstva emisií na 100 miliónov jednotiek dostatočne veľké zníženie emisií, ale že je v rozpore s cieľmi ochrany klímy a že v odvetviach, ktoré nepodliehajú ETS, môže v dôsledku znižovania rozdielov spôsobiť dokonca zvýšenie emisií;

14. vyzýva Komisiu, aby pri zúčtovávaní pokút stanovila určitú flexibilitu tým, že sa pri presúvaní emisných kvót medzi odvetvami bude pracovať s nízkymi menovými, resp. hodnotiacimi kurzami;

Pravidlá započítavania v oblasti LULUCF a pravidiel flexibility

15. víta návrh dovoliť členským štátom, aby na započítanie použili celkovo 280 miliónov jednotiek z oblasti LULUCF, čím sa uznáva, že tento sektor, najmä lesy, má potenciál byť pozitívnym prínosom pre rámec EÚ v oblasti klímy. Konštatuje, že presnosť monitorovania emisií skleníkových plynov z LULUCF a podpora miestnej úrovne pri zbere údajov je problematická;

16. konštatuje že viazanie oxidu uhličitého v rámci LULUCF by malo byť obmedzené na tie časti nariadenia o spoločnom úsilí, v ktorých sú pravidlá započítavania vedecky podložené a zdôvodnené a boli overené v pilotných projektoch. Takto sa má zabrániť špekulácii a zúženiu všeobecných zásad na čisto nákladové aspekty. Pri monitorovaní opatrení v oblasti LULUCF a príslušného nahlasovania sa podľa najlepšieho vedomia a použitím najlepších postupov musí zabrániť zdvojenému započítaniu. To platí predovšetkým pri zmene kategórie využívania pôdy, ale aj pri započítavaní výrobkov z dreva a prírodných škodlivých činiteľov;

17. navrhuje umožniť odpočítanie každých päť rokov, aby bolo možné zohľadniť potenciálny príspevok z odlesnenej pôdy, zo zalesnenej pôdy, z obhospodarovanej ornej pôdy a obhospodarovaných trávnych porastov. Má sa tak zohľadniť premenlivosť prírody a majú sa kompenzovať účinky náhodných udalostí a cyklických procesov;

18. odporúča Komisii v spolupráci s členskými štátmi presne stanoviť úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri správe údajov a monitorovaní započítavania v oblasti LULUCF;

Započítavanie a jeho kontrola

19. považuje za dôležité prevziať do návrhu prísne pravidlá nahlasovania a zabezpečovania súladu vymedzené v rozhodnutí o spoločnom úsilí. Členské štáty budú aj v rokoch 2021 – 2030 povinné dodržiavať ročné limity emisií a udržiavať lineárny vývoj, hoci reálna kontrola dodržiavania sa bude uskutočňovať už len každých 5 rokov;

20. zdôrazňuje, že Komisia musí inventárne prehľady emisií skleníkových plynov predkladané členskými štátmi neustále a systematicky overovať a posudzovať, prípadne aj s pomocou nezávislých odborníkov, aby sa zaručilo, že kontroly dodržiavania budú prebiehať na základe presných údajov;

21. zastáva názor, že kontrolu transparentnosti, presnosti, konzistentnosti, porovnateľnosti a úplnosti predložených informácií musí aj v budúcnosti koordinovať Európska environmentálna agentúra. Rozhodujúce je posilniť miestne a regionálne samosprávy pri započítavaní a nahlasovaní, aby sa lepšie než doteraz zohľadnili miestne a územné osobitosti;

22. považuje za dôležité, aby sa národným, regionálnym a miestnym orgánom správy a podnikom vrátane MSP a mikropodnikov týmto návrhom neukladali žiadne bezprostredné vykazovacie alebo administratívne povinnosti;

Kvalita údajov z oblasti LULUCF

23. poukazuje na to, že rozmanitosť a premenlivosť využívania pôdy v Európe má prirodzene za následok rozdielne a nejednotné posudzovanie, takže sa vyžaduje rozhodná a koordinovaná harmonizácia a normalizácia kvality údajov poskytovaných členskými štátmi, pričom sa musia zohľadňovať nielen danosti a podmienky typické pre krajinu, ale aj regionálne a miestne danosti a podmienky, vrátane ich dynamiky. V tejto súvislosti navrhuje využiť skúsenosti získané prostredníctvom nástrojov, ako je napríklad metodika inventarizácie emisií v rámci iniciatívy Dohovor primátorov a starostov, a prepojiť ich na prebiehajúce úsilie zaviesť pružné, ľahko použiteľné a spoľahlivé ukazovatele na meranie emisií na miestnej a regionálnej úrovni v kontexte celosvetového Dohovoru primátorov a starostov;

24. je znepokojený tým, že v roku 2020 skončí platnosť Kjótskeho protokolu. V dôsledku toho sa v rámci EÚ musí ďalej rozpracovať správa odvetvia LULUCF. V súčasnosti je zakotvené v rozhodnutí o LULUCF (529/2013/EÚ). Toto rozhodnutie sa už vykonáva, vďaka čomu sa do roku 2020 vytvoria lepšie systémy započítavania. Bez právneho rámca na konsolidáciu tohto vykonávania a stanovenie uplatniteľných pravidiel na obdobie po roku 2020 by odvetvie LULUCF mohlo byť v rámci EÚ zahrňované do celkového rámca nejednotne. Rozdiely pri vykazovaní a pravidlách započítavania medzi jednotlivými členskými štátmi by negatívne ovplyvnili optimálne fungovanie jednotného trhu;

Význam miestnych a regionálnych samospráv pri inventúrach v oblasti LULUCF

25. uznáva, že predpisy o započítavaní pri inventarizácii v oblasti LULUCF na základe postupu IPCC z roku 2006 nezodpovedajú najmodernejším postupom. Bolo by potrebné, aby EÚ inventarizačné postupy podstatne ďalej vyvíjala, a zlepšila tak ich presnosť a rýchlosť, pričom má zároveň zostať zachovaná jednoduchosť a transparentnosť systému. V tejto súvislosti majú mestá a regióny dôležitú, ak nie rozhodujúcu úlohu pri poskytovaní informácií nevyhnutných na inventarizáciu v oblasti LULUCF, a to tak na následné vyhodnocovanie, ako aj na zostavovanie predpovedí;

26. Z dôrazňuje, že v postupe sa ako sľubný vývoj javí používanie podporných štruktúr, ktoré majú priniesť pozvoľné zlepšenie. VR by mohol prispievať k vytváraniu vhodného prostredia, aby sa ďalej rozvíjala schopnosť miest a regiónov zbierať, analyzovať a zoskupovať údaje v súvislosti s LULUCF v zmysle ústredných zásad postupu IPCC, ako je konzistentnosť, porovnateľnosť, úplnosť, presnosť a transparentnosť;

27. zastáva názor, že Európska komisia by spoločne s VR mala vypracovať usmernenia, ktoré by pre miestne a regionálne samosprávy boli technickou pomôckou pri zbieraní údajov a zároveň spoločnou metodickou normou na zohľadňovanie a spracovávanie miestnych informácií, pričom nesmú zostať nepovšimnuté kompromisy medzi presnosťou a nákladovou efektívnosťou a pri obmedzovaní administratívnej náročnosti. Väčšia presnosť sa dá určite dosiahnuť iba zapojením miestnych a regionálnych odborníkov;

Zapojenie širokého spektra zainteresovaných subjektov

28. konštatuje, že prístup so zapojením mnohých zainteresovaných subjektov je žiaduci nielen na to, aby sa dosiahla jednota v posudzovaní klimatických zmien a štruktúrovaní LULUCF, ale aj na to, aby sa prispelo k zvýšeniu transparentnosti a zodpovednosti za nahlasovanie, zlepšilo posudzovanie sociálnych a ekonomických účinkov na miestnej a regionálnej úrovni, ľahšie sa nachádzali optimálne riešenia a naprieč sektormi zvládala komplexnosť, ktorá sa zväčšuje;

29. zastáva názor, že pri začlenení LULUCF od rámca klimatickej politiky sa v prvom rade musí zohľadniť poľné a lesné hospodárstvo, ale aj príspevok sektoru bývania, spracovania odpadov a drobného priemyslu, tak pri zavádzaní osvedčených postupov v súvislosti s predpismi o transparentnosti, ako aj pri zaručovaní účinnosti kontrolných mechanizmov. Rozhodujúca je rýchla a konkrétna spätná väzba z jednotlivých oblastí počas rokovaní o nariadení a aj počas jeho vykonávania;

Financovanie

30. zdôrazňuje, že možnosti financovania sa musia neustále, rozhodnejšie než doteraz a decentralnejšie rozšíriť na miestnu a regionálnu úroveň, kde by pri súkromnom financovaní a pre peňažné ústavy mohli byť prítlačným doplnkom. Popri poskytovaní štátnych a európskych finančných prostriedkov vo forme pomoci a spolufinancovania by sa na realizáciu ekologických iniciatív malo uvažovať o zvýšení bonity miestnych a regionálnych samospráv a ich schopnosti poskytovať úvery. Môže sa to dosiahnuť zmenami v právnych predpisoch alebo spájaním miest, ktoré osamotene nie sú dostatočne veľké napríklad na nákup dlhopisov.

V Bruseli 23. marca 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK